

escola

nº 72 - desembre 2017

REVISTA DEL COL·LEGI SANT ALFONS DE FELANITX
COOPERATIVA D'ENSENYAMENT ES LLEDONER

Sam
coope-
rativa!

SUMARI

Notícies de l'escola	4
Article	14
ExperimentArt en tots els sentits	
Ex-alumnes	19
Sebastià Mascaró	
L'APIMA Informa	22
Sa Tanqueta	24
Sa Tanqueta ja té veinats	
Educació Infantil:	
El joc heurístic	26
L'art (...) ens ensenya a mirar.	28
Educació Primària:	
Arrencam amb el Sistema Solar (1r)	30
Entre bambolines (2n)	32
Tot descobrint els volcans (3r)	34
Un tast dels nostres projectes (4t)	36
La nostra cooperativa d'aula (5è)	38
Els nins fan de mestres (6è)	40
Educació Secundària:	
Un còmic a matemàtiques (1r)	42
Els herois de casa nostra (1r)	44
Un mes diferent (1r)	46
Tree-Nation (3r PMAR)	47
Departament d'anglès (ESO)	48
Formació professional:	
Aprenem (CFGS)	51
El maquillatge (...) (FPB)	52
Quasi ens agafa la neu (CFGM)	54
Magisdèries	
Tot ha estat entorn als nins	56
Departament d'Atenció a la diversitat	
L'estimulació primerenca	59
El perquè de la ciència	
La química domèstica	62
Arxiu fotogràfic	64

EDITORIAL

I si t'enyoro, com ho faig? Com canvio el rellotge, com aturo el desig que cau des del fred i explica cada minut que s'ha perdut, cada passa que m'ha fet tornar enrere?

I si t'enyoro, com t'ho explico? Com miro la tarda sense que em ferin els llums, com dissenyo les postes de sol si ja no tinc les paraules entrenades, si quan arriba la nit s'atura la mirada perquè el buit ressona massa espès i no tinc taula parada per assumir que s'ha fet tard?

I si t'enyoro, com replico? Com invento el Nadal si les cançons no me sonen, si les lletres de cada dia se m'obliden i si s'apaguen les notes quan la veu les retroba, tèbia, tranquil·la, pausada...?

I si t'enyoro, com trobo la manera de dir-t'ho? Com t'escric per trobar-te prop, com te puc parlar si se m'ha oblidat la fonètica del teu nom, si no tinc sons per inventar, si no coordino ni les passes que me duen al teu record?

I si t'enyoro, i ja està? I si surto a passejar aquesta horabaixa que convida, a cercar el fred que no té fred, a comprar amb quatre monedes d'or el tresor d'aquesta vida i guardar-me'l en secret? Perquè t'enyoro i ja està.

Que tot passa. Tot espassa, tot canvia. Tot gira. Tot paga la pena de viure.

ARRENCA EL NOU CURS!

El curs ha començat amb algunes novetats.. Començarem, en primer lloc, amb una notícia important: ens han concertat per a aquest curs el grau mitjà d'Activitats Físiques Esportives en el Medi Obert. De cara al curs que ve, dependrà de la demanda de matrícula i dels

informes favorables de la Direcció General de Formació Professional per renovar-lo.

El curs de PMAR de 2n, autoritzat des del curs passat, s'ha posat en marxa enguany i se fa feina amb un grup d'alumnes molt motivat i amb ganes d'aprendre.

INSTAL·LACIONS REFORMADES I ARRENJAMENTS: AULES INFANTIL, MOBILIARI

Durant aquest estiu, no ens hem permès un descans massa llarg: s'han duit a terme obres de reforma i manteniment a tots els edificis de l'escola. Han estat projectes necessaris d'adaptació, uns, altres per adequar el treball a les infraestructures i, per acabar, alguns per a facilitar l'accessibilitat.

En primer lloc, a l'escoleta s'han reformat les aules de quart d'infantil. A part, s'ha canviat el mobiliari d'aquestes aules i el de les aules de sisè i també s'ha posat parqué al sòl de totes les aules de la planta baixa. S'ha arreglat també la teulada de les aules de la planta superior per evitar filtracions d'aigua en temps de pluges i el sòtil de la sala de psicomotricitat per evitar també humitats.

A l'edifici de primària, per una part, s'han impermeabilitzat els terrats de les aules de sisè i a la sala de mestres. Quant al mobiliari, s'han canviat taules i cadires de 1r i 2n, prestatges i altres complements.

A l'edifici d'ESO s'han pintat aules i passadissos, s'han fet també obres importants d'impermeabilit-

zació al terrat de les aules i a un tros de l'escala del pati.

Especial menció feim a les obres duites a terme al carrer d'en Pelat. Després de la cessió del terreny que ha fet la cooperativa a l'Ajuntament, els primers dies de classe es varen iniciar les obres d'obertura del carrer per connectar-lo al polígon de serveis Son Colom. A hores d'ara el carrer ja té trànsit rodat de manera regular i restam a l'espera de saber si hi haurà canvis quant al sentit de la marxa en els carrers de la barriada per evitar colapses a les hores punta i conflictes de pas.

NOUS PROFESSORS I PERSONAL DE SERVEIS

El començament de curs també implica sovint canvis a la plantilla del professorat. Alguns s'incorporen i altres ens diuen adéu, com és ara el mestre Tòfol Fontanet que s'ha jubilat després de molts anys com a tutor, membre de l'equip directiu en el seu moment i un dels socis de més antiguitat a la cooperativa. Quant a les noves incorporacions d'enguany, hi ha hagut moviment a tots els cicles.

A infantil, Maria Francesca Bonet cobreix una baixa per maternitat al primer cicle i Nora Mansouri fa les tasques d'ATE (assistent tècnic educatiu) al segon cicle.

A primària, tenim noves incorporacions al departament de suport: Maria Magdalena Ginard i Ariadna Alabarce com a PT i Aina C. Adrover, també PT, cobreix una baixa per maternitat.

A secundària, tenim una nova mestra de música: Esther Díaz. Quant a formació professional, Conxita Julià és la professora de Perruqueria i Estètica i Pep Rosselló fa classes de bàsquet al grau superior.

Ja per acabar, Ana Rayego substitueix Bàrbara Rigo, de baixa temporal: ara és qui fa els berenars i la neteja a l'edifici de secundària.

ENS HEM APUNTAT AL LIORNA

L'escola Sant Alfons ha contractat el servei del programa Liorna. Aquest programari és una plataforma escolar a través d'Internet que inclou la gestió acadèmica i administrativa, gestió del professorat, tutors i caps d'estudis i un entorn de comunicació fonamental amb les famílies, entre d'altres. La idea és aprofitar les eines i dispositius a l'abast de la majoria de la comunitat escolar per mantenir un constant intercanvi per fer un seguiment acurat de la feina que se fa a l'escola i informar de manera activa els pares.

PARTICIPACIÓ A LA SETMANA DE MOBILITAT

Els alumnes de cinquè i sisè de primària i de primer i segon de secundària varen participar dia 22 de setembre en una activitat organitzada per l'IES Felanitx en el context de la Setmana de la Mobilitat. Aquest any, la Unió Europea s'ha concentrat en el foment de l'ús de formes de transport compartides, com ara, la bicicleta o els cotxes.

Per celebrar aquesta trobada, se reuní a una representació de tot l'alumnat de les escoles de Felanitx a la plaça de sa Font. Allà feren la lectura de diferents eslògans per promoure el transport sostenible i es va fer una filmació amb totes aquestes intervencions que ha tingut difusió a les xarxes socials.

DIA MUNDIAL DEL COOPERATIVISME CELEBRAT A RAIXA

El Paratge Natural de la Serra de Tramuntana i la Finca Raixa va ser el lloc triat per la Federació de Cooperatives de les Illes Balears per celebrar el dia Mundial del Cooperativisme, en representació dels diferents tipus de cooperatives existents a les Illes Balears. Va tenir lloc l'horabaixa de divendres 22 de setembre i va comptar amb el suport del Consell de Mallorca.

Jerònima Muñoz com a membre del Consell Rector d'UCTAIB va fer el discurs de benvinguda i la presentació dels diferents actes institucionals de la jornada.

L'encarregada d'inaugurar aquesta jornada va ser la presidenta de la Federació de Cooperatives de Balears, Malena Riudavets, qui va insistir que les cooperatives estan de moda i que els seus valors estan molt vigents en l'actualitat. Uns valors que se centren en la democràcia, la responsabilitat, l'equitat, la igualtat, la solidaritat i l'ajuda mútua.

Durant l'acte, Esperança Mora, de la Cooperativa Agrícola de Porreres, va llegir el manifest de l'Aliança Cooperativa Internacional que recorda, entre molts altres punts destacats, que les cooperatives estan centrades en les persones i no en el capital, i que distribueixen la riquesa d'una forma més equitativa.

Després de recordar la importància del cooperativisme dins d'un món globalitzat, es va dur a terme la conferència L'alegria com a filosofia d'empresa, de mà de la psicòloga i coach Àngela Covas. Va insistir en la importància de ser feliç a la feina no només per als treballadors, sinó també pel benefici de les empreses. Afirmà que les cooperatives són un lloc de treball on això és

possible, ja que els treballadors són membres i propietaris, tenen una vinculació emocional amb la seva empresa, són escoltats i la seva forma de prendre decisions és democràtica i no exclou a ningú. A més, és un tipus d'empresa que fomenta l'equitat i on és més fàcil la conciliació laboral i familiar.

Moment emocionant del vespre va ser quan la néta d'en Cardona va recollir el premi del cooperativisme 2017 atorgat al seu padri a títol pòstum.

Clausuraren l'acte el conseller Vicens Vidal i la presidenta de la Federació de Cooperatives de les Illes Balears, Malena Riudavets. Al final de la celebració es va fer un tast de productes de la terra oferits per les cooperatives agroalimentàries.

Cal esmentar que tota aquesta celebració va ser amenitzada per la música en directe de la cooperativa de Porreres Art i Sons

BUNYOLS PER ENDOLCIR I PATENES PER TOTS SANTS

Durant els mes d'octubre, cap a les darreries si hem d'esser exactes, hem tingut bunyols a les aules que ens han endolcit el berenar. S'han celebrat la festa de les verges al mateix temps que omplim la panxa. L'alumnat de tota l'escola, i perquè no, també els mestres, participen molt entregats a la causa. I és qui pot dir no a tan preuat tresor culinari?

Aquest bunyols vénen acompanyats d'uns tuneros que com cada any ens visiten amb les seves lletres i cabòries l'escoleta i l'edifici de primària, cantant aquelles velles serenates. Aquests músics són el mestre Pere Barceló (d'ESO), el nostre mestre de música Toni Duarte i un convidat, Guillem Monserrat.

Mentrestant, les patenes de llepolies i carabassat tornen aparèixer al coll dels nostres menuts d'infantil

i primària i anuncien per tot arreu que ja ha arribat Tots Sants. Molts no són capaços d'arribar a casa amb el penjaroll sencer. És una temptació que convida a fer mossegadetes.

Acabarem donant les gràcies a l'APIMA de Sant Alfons que ens ha convidat a tots els bunyols i també se n'ha fet càrrec de les despeses dels rosaris. I que sigui per molts anys!

NOU ROBATORI, AQUESTA VEGADA A L'ESCOLETA

El passat dia 3 de novembre a les set del matí, la mestra d'infantil que obri l'escoleta se n'adona que durant el vespre algú ha entrat a l'escoleta. Rebentant dues polissores de les persianes que peguen al carrer, els lladres (suposadament) varen obrir les vidrieres, entraren a peu pla i feren una volta a veure què trobaven. S'emportaren totes les tablets i les fundes que s'usaven per fer feina amb els menuts de la casa. El robatori, sense comptar els desperfectes, fou d'un cost considerable: uns quatre mil euros d'aquest material. Per formalitzar la denúncia, rebérem la visita del policia tutor i de la policia judicial de la guàrdia civil.

SIMULACRES ALS TRES EDIFICIS DE L'ESCOLA

A l'edifici d'infantil, al de primària i al de secundària es varen dur a terme el passat dia 6 i 15 de novembre simulacres contra incendis, coordinats per l'empresa PREVIS i amb l'ajuda del policia tutor. A l'avís de foc! es va iniciar l'evacuació de l'alumnat de cada centre, es va simular la notificació als serveis d'emergències i es va calcular el temps total i l'avaluació del procediment. Es tracta d'una activitat de prevenció necessària que posa a prova la capacitat de reacció i coordinació de tota la comunitat escolar.

DIGUES NO, ACTIVA'T

PER UNA MALLORCA LLIURE DE VIOLÈNCIES MASCLISTES

Amb aquest lema, l'Institut Balear de la Dona commemorà el passat 25 de novembre el dia mundial contra la violència cap a les dones.

La nostra escola manté una posició activa al voltant d'aquesta problemàtica social que afecta famílies properes. De fet, formam part de la Taula Local de Coordinació Contra la Violència Masclista. Les entitats que la componen són: representants de l'equip de Govern de l'Ajuntament de Felanitx, representants de la Delegació de Govern, Guàrdia Civil, Institut Balear de la dona, Serveis Socials de Felanitx, Policia Local, Centre educatiu Es Lledoner i IES Felanitx, Centre Salut, Creu Roja, entre els més destacats.

Els principals objectius d'aquesta mesa són: en primer lloc, promoure polítiques i actuacions per a l'eliminació de la violència masclista a l'àmbit municipal. Després, optimitzar la coordinació d'agents, actuacions i recursos implicats en la lluita contra la violència masclista. Informar i sensibilitzar en la matèria, tant a professionals com a la població en general. I, finalment, oferir una atenció i una resposta àgil a les víctimes de violència.

Des de l'escola, a part d'aquesta feina activa, es varen dur a terme

alguns actes simbòlics per reivindicar la igualtat, el rebuig i condemna a qualsevol tipus de violència amb una única finalitat: construir una ciutadania respectuosa amb la diversitat, lliure de qualsevol tipus de violència masclista, oberta i inclusiva des d'una actitud proactiva.

A primària, vestits amb alguna peça de roba blanca o lila, sortiren al pati i al voltant d'un llaç gegant de color lila, es llegí un manifest conjunt per conscienciar l'alumnat. A secundària i formació professional, seguint la mateixa idea de la roba, es reuniren al pati i per cursos es preparen eslògans reivindicatius i fins i tot alguna representació tipus performance amb la mateixa idea.

PREMIS AL RENDIMENT ACADÈMIC I L'ESFORÇ PERSONAL PER A ALUMNES DE PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA D'ES LLEDONER

El passat dia 14 de novembre va tenir lloc el lliurament de Premis de l'educació primària i secundària corresponents al curs 2016/2017, convocats per la Direcció General de Planificació, Ordenció i Centres de la Conselleria d'Educació i Universitat. Va tenir lloc al Palau de Congressos de Palma i presidí l'acte la presidenta Francina Armengol, el Conseller d'Educació Martí March i el director general de Planificació Antonio Morantes.

Tres alumnes de la cooperativa foren guardonats en les diferents modalitats. Per a primària, Aina Mas Aloy obtingué el guardó pel seu rendiment i esforç acadèmic

durant tot el cicle. Quant a l'educació secundària, la distinció per l'esforç personal i pel rendiment acadèmic excel·lent foren per Ahmed Margaa i Joan Antich Adrover respectivament. Enhorabona a tots ells!

PRIMERA PART DEL VIATGE D'INTERCANVI

Els alumnes d'ESO de 1r, 2n i 3r ja han tornat de la primera part del viatge d'intercanvi a Holanda, organitzat pel departament de llengua anglesa. Han repetit la visita a l'escola Montessori XXXXX. Han estat cinc dies intensos de conèixer amb famílies en un país estranger per

fomentar la pràctica de l'anglès, d'activitats molt diverses, de contacte amb una altra cultura i amb uns costums molt diferents. El més impressionant de tot és l'experiència de la neu: han topat una climatologia propícia per a poder gaudir de tot un espectacle tan poc comú a la nostra illa. Ara restam a l'espera de la visita dels alumnes holandesos a la nostra vila. Seguirem informant.

LES COOPERATIVES, EMPRESES DE FUTUR

Divendres dia 1 de desembre, la nostra directora Jerònima Muñoz va presentar una ponència a Campanet titulada Les cooperatives: empreses de futur dins el marc de l'Economia Social. Aquesta ponència estava inclosa dintre d'una jornada de difusió del cooperativisme patrocinada per la Conselleria de Treball i amb la col·laboració de l'Ajuntament de Campanet.

També es presentaren a la jornada quatre cooperatives en funcionament a Mallorca : Cooperativa Si (servei d'atenció a les persones), Cooperativa La Naranja Biònica (comunicació i audiovisuals), Cooperativa Diari Jornada (mitjans de comunicació) i la Cooperativa

Supercoop (serveis complementaris i extraescolars educatius).

Finalment, es presentà el Servei d'orientació i constitució de cooperatives de la UCTAIB i també l'Assessorament Fiscal per a les Cooperatives per part d'una representant d'Audigest Balear.

ILLES PER UN PACTE ARRIBA AL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

El passat dijous 23, representants de la coordinadora d'Illes per un Pacte varen assistir al Parlament de les Illes Balears com a compareixents a la Ponència d'Estudi del Pacte Social per a l'Educació, aprovat en el Consell Escolar de les Illes Balears i lliurat per part d'aquest òrgan al Govern de les Illes Balears perquè esdevingui també Pacte Polític i serveixi com a base per a la futura Llei d'Educació de les Illes

Balears. En representació de les cooperatives d'ensenyament hi assistí Jerònima Muñoz, la presidenta d'Es Lledoner.

Els compareixents, en representació de la coordinadora del col·lectiu Illes per un Pacte, van exposar als diputats les motivacions i la necessitat d'assolir un Pacte Social i Polític, el procés de consens del document que han elaborat i les línies principals que proposa pel que fa a les polítiques públiques, per tal d'assolir una educació de qualitat, inclusiva, dins de la cultura de l'avaluació, l'autonomia dels centres i orientada envers l'alumnat.

És una nova passa en aquest llarg camí que esperam que transcorri de la forma més àgil i enriquidora possible en paral·lel al procés de redacció de la Llei d'Educació, en benefici de l'educació i de l'alumnat de les Illes Balears.

LLEDONER'S TIME... UN PATI DIFERENT!

Després de més de sis anys realitzant projectes d'autogestió del temps de pati i fomentant hàbits saludables, esportius i socialitzadors, enguany hem posat en marxa un projecte de pati molt ambiciós. LLEDONER'S TIME té l'objectiu principal de dinamitzar un poc més aquest temps tan important per a tots, afavoreix la pràctica d'esport i crea un espai on les destreses artístiques, les competències lingüístiques i les habilitats socials en són l'eix fonamental.

El projecte de pati funciona per dies temàtics, això fa que les activitats on poden participar els nostres alumnes siguin molt variades:

SPORT DAY: Clàssic dia de lliga de pati. Cada trimestre es poden apuntar a un o dos esports que es proposen. Al primer trimestre s'ha competit en futbol exclusivament. S'ha jugat sempre el DIMARTS. (espai: Gimnàs i Pati)

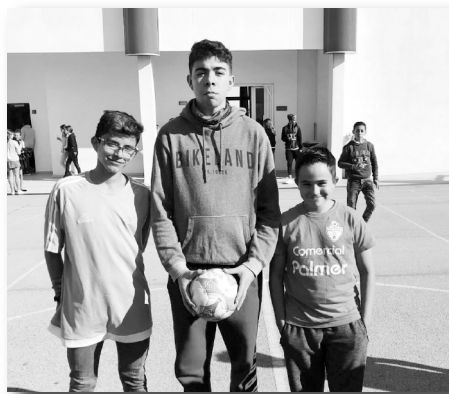
DERBY DAY: Aquí es recupera l'esperit competitiu (ben entès) entre classes del mateix curs. És a dir, A contra B. Els alumnes competeixen en sis esports diferents contra l'altra classe sumant punts a cada esport. Els esports es trien per sorteig mitjançant un dau. A cada esport han de presentar un grup de companys diferent. La idea és que tota la classe ha d'haver participat al finalitzar el trimestre si volen tenir punts extrems. Es fa els dilluns i els dijous.

FUNNY DAY: Aquest és el dia dels tallers, arts artístiques, jocs de

taula i jocs populars de plaça. Cal no perdre el que els nostres padrins ens han ensenyat. Aquí es proposen diversos tallers, cada trimestre es poden apuntar a un. Hi ha també els jocs de taula on poden participar lliurement respectant el material i les normes dels organitzadors

BLACK FRIDAY: Aquest dia el dedicam a millorar la nostra competència lingüística en llengua anglesa mitjançant un gran joc on participa tota l'escola. Cada participant té una targeta on pot anar acumulant punts per la seva participació. Aquest trimestre hi ha hagut cinc espais de comunicació o **ROLE PLAY:** s'han de trobar amb personatges amb els quals han d'interactuar durant uns minutets. L'objectiu del joc és aconseguir superar tots els espais. Des del departament d'anglès valoren positivament la correcta participació i repercuteix, si cal, en la nota acadèmica.

Aquest projecte està coordinat pel departament d'Educació Física, està organitzat pels alumnes de l'assignatura d'Arts escèniques i altres voluntaris de 4t ESO i compta amb la col·laboració del departament d'Anglès. Són els mateixos alumnes de 4t els que intenten gestionar i crear les activitats i lligues que s'ofereixen. Tot plegat fa que el pati sigui una gran aula de trobada, un espai de concòrdia i de participació en igualtat d'oportunitats.

II JORNADES D'INTERCANVI PEDAGÒGIC LES BRANQUES DES LLEDONER

Seguint amb la idea de donar a conèixer a tota la comunitat educativa els projectes que se fan a les aules de tots els cicles de la nostra cooperativa d'ensenyament, es varen organitzar les II Jornades d'intercanvi pedagògic Les branques des Lledoner, el passat dissabte 25 de novembre.

Es va convidar als pares i professors a compartir una vetlada que si

bé va ser llarga (de les nou i mitja del matí fins la una i mitja del migdia), va esdevenir prou interessant i engrescadora.

El format de la jornada va ser molt senzill: cada projecte inclòs en el programa d'actes es va presentar en un temps d'entre cinc o deu minuts, amb un discurs àgil i divulgatiu. La idea va ser donar a conèixer les dinàmiques de les aules, explicar què se fa, descobrir el funcionament de les noves metodologies, identificar quins són els nous projectes, recordar els que tenen continuïtat i compartir l'experiència de l'ensenyament i de l'aprenentatge entre tots els assistents.

Foren ponents els docents d'infantil, primària, secundària i formació professional bàsica, grau mitjà i grau superior.

L'obertura de la jornada va anar

a cura de la directora, qui va fer un recordatori al Dia mundial contra la violència cap a les dones (que, recordem, se commemorava aquest 25 de novembre) amb una presentació titulada: Avui i tots els dies. Després de la lectura del manifest redactat per l'Institut Balear de la Dona va començar el programa d'actes tal i com el teniu a continuació

PRIMERA PART.

El Cos Humà. Antoni Duarte.

Repensam el nostre pati. Pep Sans.

Els músics, els animals, els sentits i l'osset viatger a primer cicle. Margalida Adrover, Magdalena Garcia

Emprendre a la meua escola: la nostra cooperativa d'aula. Catalina Colom, Biel Rosselló

Tot dins les capsas solidàries! Caterina Obrador i Jaume Barceló

Ajudam a Níger. Cream una ONG. Jaume Vicens

Ready, steady...Go! L'anglès a secundària (EOIES, etwinning, intercanvi). Katerina Srpova i Miquela Orfí

Felanix al nostre llibre de Socials. Lídia Socias i Lluçia Hernández

Sa tanqueta des Lledoner creix. Pep Sans i Joan Isidre Albons

De compres a la botigueta. Antònia Serra, Pilar Gomila

Lledolab: una experiència interetapes. Joana Maria Sierra.

I tu, t'emociones? Irene González, Verònica Sierra

Matisse ens visita. Maria Julia

SEGONA PART

Projectam el futur: canvi de metodologia de feina a 1r de primària. Lúcia Hernández, Lúcia Socias, Mª Antònia Obrador

El Sistema Solar. Lúcia Hernández, Maria Antònia Obrador

Guia turística de Mallorca per no perdre el rumb. Katerina Srpova, Xisco Nicolau

Rutes Eco Equèstres. Francesc Juan i Magdalena Vicens

El gran viatge. Katerina Srpova, Xisco Nicolau, Miquela Orfí

Contam contes als petits! Caterina Obrador i Jaume Barceló

Treballam amb les famílies. Pilar Manresa, Victòria Gomila

Vivint la història. Margalida Estelrich

Muralisme i gran format. Maria Antònia Vaquer

Què menjam? Jaume Barceló i Caterina Obrador

Tree-nation. Arbres a Tanzània. Xisco Nicolau

Descobrim els planetes. Antònia Serra, Pilar Gomila

TERCERA PART

TEI, una eina per a millorar la convivència. Francesca Gilart, Catalina Moll, Milka Mohamed

No donam res per perdut! L'FPB a la nostra escola. Antònia Maria Fiol, Jaume Vicens

Aules germanes per aprendre anglès. Pilar Oliver, Lúcia Socias

Museu de la prehistòria. Xisco Nicolau

Llegim. Aprenem. Francesca

Sagrera

Lledoner news. Katerina Srpova, Miquela Orfí

Aules germanes: barrejam infantil i primària! Margalida Estelrich, Apol·lònia Monserrat

El joc de les grans civilitzacions. Xisco Nicolau

Jugam amb Montessori. Margalida Sureda

De verd esperança: Projecte Natura. Xisco Olivares (en diferit) i Andreu Manresa

IOGA: viatge a l'interior. Karuna

Es Lledoner: ExperimentArt en tots els sentits

Si una societat basada en el mite de la productivitat només té necessitat d'homes mutilats –fidels executors, diligents reproductors, dòcils instruments sense voluntat– vol dir que està mal feta. Per canviar-la són necessaris homes creatius, que sàpiguen usar la seva imaginació (Gianni Rodari, 1979).

Parlar d'Art, escrit talment, a l'escola és establir un vincle importantíssim entre el desenvolupament integral de l'infant i la interdisciplinarietat, tots ells jocs de conceptes esdevinguts populars en el discurs i el context pedagògic contemporanis. L'art *per se*, entès des de la seva diversitat, administra la intel·ligència i la posa a disposició de la percepció, treballa les habilitats múltiples, ofereix eines per a l'expressió de les emocions i redefeix la conducta a través dels llenguatges que l'expressió artística possibilita, ja siguin formes, colors, sons, paraules, imatges... Molts autors associen l'aprenentatge artístic com a element que afavoreix el desenvolupament del pensament crític i que millora les habilitats socials i el comportament en un grup.

No basta, però, revisar (ni que sigui a grans trets) els criteris teòrics i filosò-

tics. És interessant recordar que el contacte amb l'art s'estableix a priori del fet purament racional. Per exemple la música. Comunica a través del so, l'harmonia, la cadència...; capta l'atenció pura de l'infant només amb els sentits primigenis, sense cap filtre. La influència que pot tenir aquesta educació en els aspectes idiomàtics és quasi indiscutible ja que el patró d'aprenentatge és el mateix: la paraula, eina fonamental de comunicació verbal, també esdevé dissociada inicialment de la seva arbitrarietat de significat i significat. Interessa només aquella part de melodia que aporta, que estimula, que captiva l'interès i serà capaç de desenvolupar posteriorment la capacitat de parla, la més humana i sofisticada. No hi ha coneixements previs: és una aproximació en brut, des de la gemma de la intel·ligència, desproveïda d'artificis. Es tracta d'allò que els llatins ja

formularen com a *Ars gratia artis*, l'art per l'art.

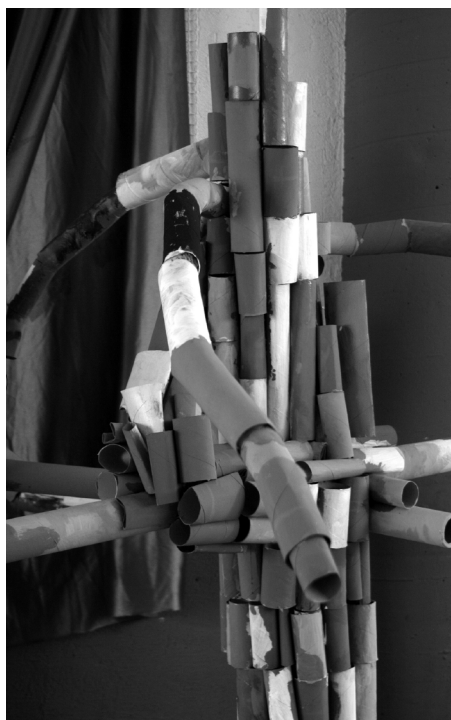
Les eines bàsiques que exigeix l'experiència artística en qualsevol de les seves manifestacions són la curiositat, la imaginació, la valentia envers l'experimentació, l'aprenentatge sense perjudicis i la desimboltura del joc. Tot plegat convida al creixement, a entrar en contacte amb l'essència de les obres sense complicacions ja que, com deia el músic Debussy, són contràries a l'art. Aplicada aquesta afirmació a la branca de la pintura, de l'escultura, els colors, les formes i tots els conceptes associats que s'hi puguin barrejar, l'ensenyament-aprenentatge plàstic i visual és un binomi que no té sentit si es con-

cep des del punt de vista acadèmic tradicional. És tal vegada una de les disciplines, matèries o àmbits (les definicions són diverses) pioners a introduir canvis de metodologia perquè ha entès la importància de defugir de l'àmbit teòric i oferir l'oportunitat d'experimentar per entendre. D'aquí el nom que defineix la feina que durant el curs s'ha fet a tots els cicles educatius de la cooperativa d'ensenyament Es Lledoner: *ExperimentArt*, experimentar amb i en l'art per entendre, per viure'l, per conrear el bon gust i treballar la creativitat i la imaginació, eines poderoses per «fer» persones felices i crítiques amb el seu entorn.

Els treballs fets durant el curs 2016/2017 i que se varen exposar a la darrera edició de la Nitx de l'Art a Felanitx han tingut en compte la importància d'aproximar autors i obres als infants, nins i joves seguint una premissa fonamental: gaudir de l'aprenentatge i aprendre a mirar l'entorn com una font de possibilitats infinites, transformables, adaptables per tal de crear, imaginar i construir des de la pròpia experiència. I és que l'art, tot tornant citar el cèlebre músic, crea normes, però les normes no fan obres d'art.

El grup de treball d'educació infantil es va decantar, dins del seu projecte de conèixer pintors propers, per les obres de Joan Miró, Picasso i Miquel Barceló.

Les formes geomètriques planes de

Joan Miró, el seu cromatisme conegudíssim i particular i el traç de les seves línies característiques varen servir per fer feina amb els infants de quart d'infantil. En aquesta ocasió es va triar l'obra *L'or de l'atzur* i en varen fer la seva pròpia versió a l'aula, fent servir unes capsas de sabates que cada infant ha portat de casa. La reproducció es va fer amb retolador negre i tèmpera amb pinzell. Permeté treballar conceptes vistos durant el curs, com són ara, la forma geomètrica del cercle, els colors blau, groc i negre tan propis del pintor i la seva famosa estrella. Aquesta darrera va crear enorme expectació en els petits artistes i no es van cansar de reproduir-la.

El cubisme entrà a l'aula de cinquè d'infantil de la mà de Picasso. Es va treballar el retrat des de la seva versió realista i la que ofereix el cubisme. Una vegada familiaritzats amb el concepte, es reproduïren guitarres amb diferents tècniques: croquis, cubisme, collage... Aquest projecte va servir, al mateix temps, per conèixer les peculiaritats d'aquest instrument. La feina de clausura va estar orientada cap a una idea final: reproduir en gran format una

sèrie d'obres inspirades en les guitarres que va realitzar Picasso entre els anys 1912 i 1914. Aquesta tasca es va dur a terme en treball cooperatiu, en grups de quatre infants i es va emprar la tècnica del collage que s'esmentava, la tèmpera amb pinzell i les ceres.

Tot acabant el recorregut per l'educació infantil, el felanitxer Miquel Barceló va ser el protagonista durant el curs a l'aula de sisè. Es varen inspirar en l'obra de l'autor per fer la seva pràctica. Abans del procés creatiu, es va fer una feina d'observació envers els seus quadres es va convidar a la reflexió per debatre i posar en comú allò que els infants perceben, veuen i creuen quant al missatge i la intenció de les obres. Feta la tasca prèvia, empraren com a suport dos taulers de fusta i, en ells, els infants feren la seva pròpia interpretació de l'obra de Barceló. Empraren la tècnica de l'art brut, la pintura matèrica i aplicaren elements naturals del propi entorn, com són ara l'arena i la terra. Des del format del collage, un altre pic, aferraren també diferents materials com la tela o el paper, sempre seguint el seu propi criteri i basant-se en la seva experiència prèvia.

Primària es decantà per autors de finals del S. XIX, principis del XX. Paul Klee deia que «l'art no es pot ensenyar». Possiblement triaren aquest autor des de les aules de primer per demostrar que és una premissa certa: no es pot ensenyar però se'n pot aprendre, de l'art. Definit com a autor abstracte, la

seva obra *Senecioiva* serví per treballar a l'aula la geometria i l'acoloriment de l'obra. La reproducció es va fer creant un llenç amb post-its de colors molt semblants a l'estructura utilitzada en la figura antropomòrfica representada en el quadre. Per acabar l'obra, es va perfilar la silueta de la cara que, d'aquesta manera, va quedar dividida en quadres de colors. El resultat va esdevenir molt semblant a l'original.

La nit estrellada, del pintor postimpressionista Vincent Van Gogh, ha estat l'obra triada per a l'ocasió pels alumnes de segon de primària. Són moltes les versions que s'han fet d'aquest quadre i amb tècniques molt diverses i va ser complicat trobar-ne una de pròpia. Però s'aconseguí: l'alumnat va posar en pràctica una tècnica ben original. Per tal de transmetre l'ambient nocturn del llenç original, tota l'obra es va fer sobre un fons de color negre. A partir d'aquí, s'aferraren petits trossos de cartolina per plasmar els colors característics del quadre i, alhora, fer aflorar els elements, les formes i els diferents espais que la configuren.

Fent un tomb per Barcelona, concretament pel Parc Güell, es pot trobar una de les escultures més típiques de la ciutat: el drac d'Antoni Gaudí que vigila les seves escales. Aquest fou el repte artístic dels alumnes de tercer de primària: fer una reproducció digna d'aquesta figura. Seguint la famosa tècnica de «trencadís», que consisteix a

ajuntar trossos de rajoles a mode de mosaic inspirant-se en la natura, elaborar l'estructura del drac en cartró i paper de diari. Una vegada atorgat el volum amb diaris, es cobrí amb tires de paper i cola, per tal d'endurir el cos. Per aconseguir aquest efecte trencadís, en lloc d'usar rajoles, aconseguiren l'efecte amb pintura acrílica, trossos de cartolina i poliestirè. El resultat fou realment espectacular.

Piet Mondrian i Eduardo Chillida són els autors treballats a les aules de quart i cinquè respectivament, contextualitzats també en l'art abstracte, cadascú en les seves disciplines i característiques particulars.

Els alumnes de 4t estudiaren el neoplasticisme de Mondrian des de la seva obra *Composició en vermell groc i blau*. Tractaren de reproduir la seva tècnica i crearen una combinació de quadres de colors primaris molt semblants als que el varen fer famosos. L'obra va passar per diferents etapes: des de la preparació del suport de fusta i el disseny dels requadres fins a l'aplicació i fixació dels colors. La darrera passa consistí a deixar ben marcades en color negre les separacions entre els requadres. El resultat: una obra acurada, de formes calculades i d'expressió màxima.

Des de les aules de cinquè estudiaren les obres de l'autor basc, Eduardo Chillida, moltes d'elles de grans dimensions i instal·lades en espais oberts, urbans i naturals. Tot i que l'autor uti-

litza materials molt sòlids com el formigó i el ferro, a classe utilitzaren materials més manejables i reutilitzables, com els tubs de cartró. Així, s'inspiraren, sobretot, en la seva obra anomenada *Berlín*, procurant imitar la magnitud i les formes característiques de les seves escultures, tot i que, per acabar, li afegiren un toc personal de color. Una interpretació optimista, es pot dir, del fred dels materials de Chillida.

Fent ja la darrera passejada per primària, l'alumnat de sisè no trià cap autor en particular sinó que va fer feina des d'una tècnica en concret: el decoupage (paraula d'origen francès).

El decoupage és una tècnica artística que consisteix a decorar una superfície, aferrant-hi al damunt imatges de paper retallat. Aquesta tècnica, aplicada a l'aula, va tenir una dinàmica molt clara. Cada alumne seleccionà el paper, provinent de llibres en desús, i entre tots triaren el mobiliari de l'escola per ser decorat: cadires, taules, portes, pissarres... Retallant, aferrant i finalment donant capes de làtex, arribaren als productes finals. Aquesta feina va donar com a resultat un mobiliari nou, funcional, agradable estèticament i motivador que atorga a les aules un ambient diferent i personalitzat.

Acabant amb aquest recorregut artístic, des de secundària són moltes les activitats desenvolupades durant el curs. A la Nitx de l'Art es presentaren dues propostes concretes. La primera va ser

un projecte basat en la prehistòria. Els alumnes de 1r d'ESO treballaren des de diferents àmbits o àrees per acabar muntant un museu conjunt. Analitzaren els costums dels avantpassats del paleolític i del neolític: com i on vivien, com es relacionaven amb els altres membres de la comunitat, com s'ho feien per aconseguir menjar, etc. L'alumnat recreà aquesta forma de viure tan diferent i ha fet artesanies, estris per la casa o per la caça, creant instruments de música amb els quals feren sons i danses, fent la pintura per recrear les pintures rupestres i imitaren les escultures a la deessa de la fertilitat: Venus.

Ja per acabar, l'altre projecte exposat es fixà en el més pur surrealisme d'autors com Dalí, Magritte o Oppenheim. Els alumnes de tercer treballaren aquest corrent des de la vessant de la pintura i l'escultura, moviment artístic que es basà en el món dels somnis i d'allò impossible. Realitzaren les seves interpretacions particulars de les obres dels artistes esmentats una vegada analitzades les seves característiques pròpies.

Un viatge des de la infància fins a l'adolescència

Parlar del col·legi Sant Alfons suposa per a totes les persones que hi hem format part, fer tot un viatge des de la infància fins a l'adolescència. Uns moments que conformen tot un món que t'envolta i t'acompanya mentre et vas construint com a persona, la teva identitat, l'adquisició de valors i nous coneixements, quan es comencen a establir les relacions amb els altres i les gestions emocionals, entre molts d'altres aspectes que ens acompanyaran la resta de la nostra biografia.

L'educació infantil començà en el meu propi carrer del Juevert, a ca les monges de la Providència. Una etapa clau on comences a socialitzar amb alguns/es companys i companyes que t'acompanyaran en els cursos posteriors de primària, curiosos anys en què es van conformant senyals de les personalitats futures. Des de la meua experiència com adult en l'àmbit de l'educació i meditació artística, és quan he agafat consciència de la feina cabdal que es fa en aquesta etapa, una de les més innovadores i avançades del siste-

ma educatiu. Dins els meus records d'infància en el col·legi, tinc la sort de recordar el vincle i l'atenció rebuda per aquelles mestres, i destacar en especial estima a Catalina Grimalt, una mestra en actiu en el col·legi, que començà amb nosaltres i que ja feu en aquells anys una gran tasca en educació emocional amb nosaltres (a l'actualitat aspecte tan valorat dins l'àmbit educatiu).

El pas a primària sempre significa créixer i tornar gran, canvis de tota mena, de lloc, de nous companys i companyes i de mestres, entre d'altres vivències. Primer passar per la Caritat, en el pati de baix, jugant pel mig dels cossiols de les monges, per després tenir la curiositat de dir (juntament amb tots els meus companys i companyes del moment) que vàrem ser el darrer curs de 3r i 4t que s'impartí a sala de l'escolania de la parròquia, amb l'emblemàtic don Pep Mascaró, el qual es va retirar aquell mateix any. D'allà també record tot un petit gran món que em marcaria posteriorment, la petita sala d'entrada

on berenàvem i jugàvem, uns antics mapes físics i polítics d'Espanya que ens envoltaven a l'aula i una petita escultura de la Mare de Déu de Sant Salvador damunt peanya i amb un ram de mimosa seca. Eren uns anys en què jo també feia d'escolà al Convent, i al contrari que d'altres companys i companyes als quals tot allò feia certa por, per a mi totes aquelles sales immenses plenes de sants i d'iconografia religiosa ja em despertaven una atracció, no n'era del tot conscient però envoltat d'escultures, grans pintures, icones religioses., n'estic segur que fou un primer gra per a la meva vida personal i professional al voltant del món de l'art i la cultura.

Ens fèiem grans, els canvis sempre hi són necessàriament, anàvem creixent i pujant cursos, gent que t'acompanyava d'altres que arriben, d'altres que es distancien. Començàvem la darrera etapa a l'escola, suposava anar amb els grans, alhora suposava per una banda l'arribada dels canvis hormonals i d'actitud i molts d'altres aspectes lligats a l'inici de l'adolescència; per altra banda l'adaptació a un nou format d'ensenyament amb multitud de mestres, de classes, de noves assignatures i coneixements, etc.

Aquests darrers cursos al col·legi els recordo fragmentats, em venien multi-

tud de records al cap però d'una manera caòtica i dispersa, com som jo mateix. No fou fàcil, pens que són uns anys on et conformes, on agafes cert aïllament primer per entendre't a tu mateix, observes referents significatius i és quan realment t'has de començar a fer fort necessàriament davant la vida, tot un aprenentatge.

Recordo el pati com un lloc relacional i de joc, amb el lledoner testimoni de tot (talment l'olivera de Cort a Palma), amb els especials pa amb olis calentets i amb ceba torrada fets per les entranyables cuineres. Mai no oblidaré al pare Duran, com un padrí per a tots, amb la seva campana del temps. També recordar la petita coral amb sor Catalina Puig al cor de l'església, joves cantaires que ens incorporàrem també a la Capella Mallorquina. El dia a dia al centre i a cada aula era tot un món, amb el seu professorat corresponent per a cada assignatura, les pròpies aules situades a cada pis agafaven tota una identitat segons els continguts que s'impartia (eines de laboratori, regles i compassos, diccionaris, etc.), tindria paraules per a tots i totes, eren els nostres referents i cada un/a mereixeria un capítol especial. També podria parlar dels meus companys i companyes, amb alguns/es ens hem tornat a veure al voltant dels 40, moltes d'aquestes

persones segueixen amb l'essència i la personalitat d'aquells anys. Una cosa que destacaria és l'estètica dels anys 80, que a l'actualitat parlar-ne ens diverteix molt (nines amb pentinats de perruca tipus Júlia Otero, les caçadores marca Mistral, els xandalls plastificats de colors, entre moltes altres anècdotes divertides).

Per concloure m'agradaria des d'aquí i lligat a l'inici d'aquest text on he parlat de la importància de l'educació emocional, fer referència a les mestres que vaig tenir en el darrer cicle de primària, una diversitat de perfils de dones lluitadores i sensibles. Un especial record per a na Francisca Adrover, que ens acompanyà harmònicament durant tots els nostres anys al centre, na Bàrbara Antich que ens despertà sempre i amb molt de tacte i paciència la nostra creativitat, n'Antònia i na Lluïcia de gimnàstica que ens duïen a córrer per darrere el parc i na Maria Antònia 'Manxa' icona d'elegància des de primera hora del matí travessant el pati, actitud de femme fatal, musa amb bon humor i un gran cor al darrere.

A l'actualitat els meus vincles amb el col·legi són a través de la meua fillola Roser Julià Mascaró que cursa segon de l'ESO, qui m'explica com és el nou edifici, el munt d'activitats que aneu fent, i com és el present. Vull acabar aquest article agraint que m'hagueu convidat a participar. Moltes gràcies.

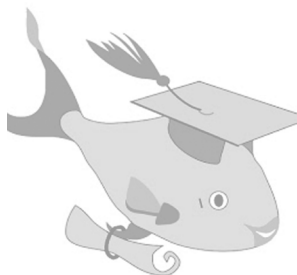

Sebastià Mascaró (Felanitx, 1975) és Historiador de l'art. Des de l'any 2005 treballa a l'Àrea de Desenvolupament educatiu, Formació i Programes públics d'Es Baluard Museu d'Art Modern i Contemporani de Palma. Amb el seu equip dissenyà, coordinà i implementà les activitats i programes educatius diversos dirigits als centres educatius.

Des del mes de juny passat, és Director general d'Arts Visuals i Programes Públics de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Palma, és a dir, dirigeix el Casal Solleric i el CAC Ses Voltes.

A part d'aquesta intensa biografia, troba moments per escoltar música, per anar a veure pel·lícules de cinema d'autor. Es confessa apassionat dels cans, especialment dels galgos (per això en té un) i es declara un urbanitas pels quatre costats. Ara bé, unes caminadetes el camp també li vénen de gust de tant en tant.

Unir esforços

L'heterogeneïtat que caracteritza tants d'àmbits que envolten el nostre dia a dia és un enriquiment, però és clar que canalitzar aquesta diversitat requereix un sobreesforç si l'objectiu és mantenir una societat cohesionada i ferma preparada per afrontar qualsevol contratemps. En l'àmbit escolar, els docents comproven cada dia que cada família és un món i que l'abast de les accions que duen a terme des dels centres, també té uns límits.

Les famílies confiam que l'escola que hem triat ens ajudarà a fer que els nostres fills siguin ciutadans amb esperit crític, capaços de destriar quines accions es fan amb seny d'aquelles que condemnen o anul·len les llibertats dels individus. Això no vol dir de cap manera que altre cop hàgim de fer recaure tota la responsabilitat de l'educació dels infants a les escoles. La tasca

educativa és una tasca de tots: famílies, alumnat, professorat, centres i Administració. Només fent pinya des de tots aquests àmbits el projecte educatiu avançarà per bon camí. Unir esforços i anar en una mateixa direcció és fonamental.

L'afany per unir esforços és l'esperit de l'Apima de l'escola. Volem donar les gràcies a tots aquells pares que n'han volgut formar part per implicar-s'hi un poc més i contribuir així a millorar l'educació dels seus fills. Recordau que l'Apima és portaveu de les necessitats, queixes, propostes de canvi o millora que ens pugueu fer arribar perquè com a associació de pares i mares hem d'estar a l'aguait, vigilar i donar suport sense intercedir directament en la gestió de l'escola.

Així la nostra Apima assumeix, des de fa temps, determinades activitats que

emparen no sols els fills dels socis, sinó tots els alumnes de l'escola: les despeses de la bunyolada de les Verges, les llepolies dels rosaris de Tots Sants o la xocolata de Nadal, i organitza el fogueró de Sant Antoni o la festa de Primavera que tant d'èxit de participació han assolit en els darrers anys. Tot i així, entenem que també és tasca de l'Apima fer crítica, quan és necessari, a iniciatives del claustre, sempre, naturalment, amb voluntat constructiva i dialogant. De la mateixa manera també és feina nostra donar-li suport davant l'Administració o òrgans superiors, tot encaminat directament a fomentar la bona relació de tota la comunitat educativa.

A la nostra escola també hi ha fet cau aquesta voluntat d'unir esforços per arribar a un mateix objectiu. Bona mostra en va tornar ser la jornada de portes obertes del passat 25 de novembre. Sota el títol 'Les branques del lledoner' es presentaren els diferents projectes que es duen a terme a l'escola a cada un dels cicles. Projectes i sistemes de feina innovadors pensats per fer una escola moderna, vinculada a l'entorn i engrescadora per a mestres i infants. D'aquesta manera, la comunitat docent de l'escola coneixia els detalls de la manera de fer feina dels seus col·legues i permetia l'intercanvi d'impressions i suggeriments per millorar-los.

El fet que aquesta jornada fos oberta a les famílies demostra també la voluntat

de transparència de l'escola. Mostrar sense embuts com fan feina vol dir el convenciment que aquest procedir pot ser un reclam per a aquells que dubtaven de la metodologia del centre. I, encara més, obrir la porta als pares també vol dir ganes de tenir-hi comunicació. És creure, de bon de veres, que cal fer feina plegats. Cal dir que fou una jornada molt interessant, tot i que des de l'Apima lamentam que la presència de pares i mares fos tan minsa. Volem pensar que no va ser per manca d'interès... a la llarga, però, en aquesta vida tot és qüestió de prioritats.

En la mateixa línia de fomentar i mantenir activa la comunicació entre escola i famílies s'ha implantat aquest curs el programa Liorna, a través del qual els pares podem estar informats de la majoria d'àmbits que afecten la vida escolar dels nostres fills.

Tant de bo els temps que vendran siguin tan tranquils com els d'aquest primer trimestre. Valorem que al nostre redolet no hi hagi hagut cap incident greu que hagi pertorbat directament la vida escolar. Però, vius! Que el futur és incert!

Us desitjam de tot cor que pugueu assaborir la germanor que es troba a l'essència de Nadal!

Bones festes!

SA TANQUETA JA TÉ VEINATS

UEP! COM ANAM?

Ja som a un nou curs i les feines de Sa Tanqueta s'han tornat posar en marxa. Però hi ha hagut canvis, cap any no és igual. No volem que pareixi això ni la "SEMANA" ni "HOLA", "PRONTO", "DIEZ MINUTOS"... Però us volem contar un parell de xafarderies:

Sa tanqueta ja té un veïnat nou! És el galliner que no està acabat de tot, però ja està bastant avançat. A veure si tot va bé i a la propera edició d'aquesta revista ja tenim les gallines que hi pasturen.

També està a punt de créixer un hivernacle al costat del galliner. La terra ja està preparada. Però encara falta posar

l'estructura i el plàstic. Això actualment no depèn dels hortolans. Ja veurem si aquest curs el podem veure o ja serà el proper.

Ara Sa Tanqueta ja no està tan a foravila. Ja no hi arribes per un camí de terra. Ja hi arribes per un carrer asfaltat amb voravies... En poques paraules, no ens hem canviat de lloc, sinó que és el lloc que ha canviat.

Concretarem un poc més i passam a xerrar dels infants hortolans. Podem dir que els de 2 anys han sembrat lletugues aprofitant la reutilització de botelles d'aigua. Els de 3 anys han sembrat cols de diferents castes i també aprofitaran per treballar el conte d'en Patufet. I els de 5 anys han sembrat faves

AREN IOAN

ISIDRE

MOPOT 2

ASIPAR AFER

UNPOMER

TENEMUWA

LLAVOR

AGIS

Per a en Joan Isidre: ens pots ajudar a fer un pomer? Tenim una llavor. Gràcies.

perquè fan feina amb la rondalla d'en Joanet de la Gerra.

Els de 4 anys varen fer arribar una carta (fotografia adjunta) a en Joan Isidre a veure si els podia ajudar a fer un pomer i això hem fet. Hem posat un parell de llavors de poma dins un parell de cossiols. Ara veurem com partirà la cosa.

Ara toca el torn de primària: els de segon curs han sembrat "estrigassons" i raves que, de moment, van per bon camí. Els de tercer han sembrat esqueixos variats dins cossiols i també han fet planter de mongeta que ja l'han transplantat a l'hort. Els de quart volen fer cocarrois i han sembrat bledes, espinacs, grells i porros. Els de sisè han sembrat una gran diversitat de lletugues per fer una bona amanida.

I així més o manco us hem posat al dia de com està l'hort de Sa Tanqueta del Lledoner.

*Pensau a menjar un poc de verdessa
Que no tot ha de ser torró*

SALUT I BONES FESTES!

L'estrigassó enredat.

El joc heurístic

Escoleta de Sant Alfons
1r cicle

Arriba el moment en què els nostres infants ja no resten quietes mirant la panera dels tresors. Un dia en què no només miren un tub de cartó per als seus costats sinó que intenten ficar-hi alguns objectes dintre. Un dia en què no agafen una capsa per mirar-la sinó que intenten tapar-la. Això vol dir que ja estan preparats per jugar al joc heurístic.

El joc heurístic és la clau de la creativitat dels nostres nins de segon nivell. El seu objectiu és ensenyar-los a pensar per ells mateixos i a resoldre qüestions que els hi van sorgint. Consisteix a proporcionar diferents materials (triats expressament) i deixar que els nins creïn el seu escenari de joc. És un fet que els surt de manera natural; exploren els objectes, els combinen i en troben usos sorprenents.

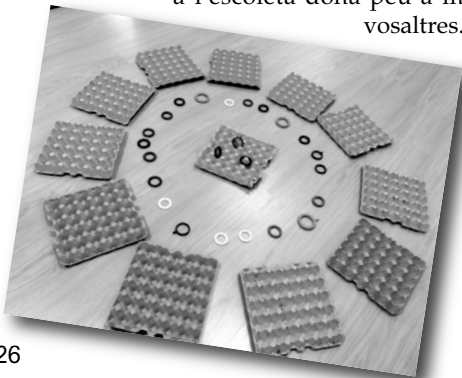
En un món on abunden les joguines de plàstic, l'escola és l'àmbit ideal per oferir un material no estructurat que proporcioni als infants la varietat i riquesa de matèries que es podran anar trobant pel món.

Per què material no estructurat? El fet que siguin objectes sense una utilitat concreta ni preconcebuda facilita que els infants inventin i designin nous usos per a aquells objectes que varien dràsticament d'un infant a un altre. Com ja explicàvem abans, es fomenta el pensament creatiu en un joc on s'és lliure per triar i qualsevol joc espontani té validesa i és legítim.

Què es treballa amb el Joc heurístic? Es treballa la curiositat, la motricitat gruixuda (desplaçament), la motricitat fina (pinça), el llenguatge, solució de conflictes ("vull això que té aquest company" "com ho puc aconseguir"), comencen a aprendre a recollir ja que classifiquen (conceptes matemàtics).

Els contenidors són importants per tal que els infants en disposin amb la finalitat de poder ficar i treure, classificar, apilar,... a voluntat.

En definitiva: el joc heurístic és la proposta lúdica ideal: s'adapta a les necessitats de cada infant, ell mateix s'autoregula i és el veritable protagonista del seu joc. Al cap i a la fi, de joguines el món n'és ple, però el joc amb material no estructurat que oferim a l'escoleta dóna peu a moments únics que ara compartirem amb vosaltres.

L'art (...) ens ensenya a mirar

Escoleta de Sant Alfons
2n cicle

*"Matis?" "Maties?" "Enric"? Henri Matisse!
...Però qui era aquest senyor?*

Aquest curs les nines i els nins de 5è d'educació infantil ens hem submergit de ple dins el món extraordinari d'Henri Matisse; un artista polivalent que va treballar multitud de tècniques (pintura, escultura, collage...) i estils pictòrics (realisme, impressionisme, fauvisme). Amb aquestes línies pretenem fer-vos partíceps de com hem abordat aquest primer trimestre l'enfocament d'educació artística amb els alumnes de 4 anys tot seguint l'obra del pintor francès com a fil conductor.

Vàrem començar introduint l'artista als infants amb el conte "Les tisores de Matisse" de Jeanette Winter on s'explica la seva història des que era un nin fins que torna un padrí i finalment marxa al cel a seguir retallant estrelles.

Després de conèixer la seva història calia sol·licitar la col·laboració de les famílies demanant imatges de l'obra de Matisse, que, un cop recopilades, classificàrem. Dins un gran grup hi havia imatges de rostres d'homes i dones. Ens adonàrem que els retrats masculins pertanyien tots a Henri Matisse. Els femenins, en canvi, eren de diferents senyores. Així doncs, feta aquesta petita anàlisi, ja teníem el punt de partida per començar el nostre periple artístic. Ara tocava que les mestres s'empequessin propostes coherents amb les connexions que havien fet els infants.

1. Realitzam un retrat lliure amb una tècnica que ens resulta familiar: les ceres de colors. La consigna és: "ha de ser una sola persona, ha de sortir el seu cos, no calen elements externs"

2. Matisse es pintava sovint a ell mateix. Debatim amb els infants sobre aquest fet i realitzam croquis o esbós del nostre rostre amb carbonet amb la finalitat d'agafar confiança en el propi traç i a la vegada practicar diferents punts de vista i expressions

facials. "Si ens equivocam, no passa res, els artistes també s'equivoquen, per això fan croquis abans de fer l'obra d'art"

3. Introduïm el "Racó de l'autoretrat" dins les aules amb la finalitat que els infants s'engresquin a realitzar els seus autoretrats amb diferents suports i tècniques. Després les obres finals queden exposades perquè tots en puguem gaudir. Aquest racó estarà a l'abast dels infants durant tot el trimestre.

4. Parlam a classe dels colors que emprava Matisse. Pintam amb aquarel·les a sobre de cartolina blanca el que serà el fons d'un retrat.

5. Ens maquillam les cares com si fóssim un retrat pintat per Matisse. Les nostres muses foren "La ratlla verda" i "Retrat de Lydia Delectorskaya"

6. Amb les cares pintades duïm a terme un retrat amb retolador i ceres blanques d'un amic o amiga de la classe a sobre del fons pintat amb aquarel·la que havíem fet a la sessió anterior.

7. Customitzam el retrat d'Henri Matisse. Realitzam un collage, com els que feia el senyor Matisse quan era vellet, tot emprant la foto del nostre artista inspirador com a punt de partida.

Com va dir Jorge Oteiza "No ensenyam a mirar art, és l'art qui ens ensenya a mirar". A educació infantil no pretenem impartir classes magistrals sobre art, sinó més aviat donar als infants estratègies per mirar amb nous ulls el nostre entorn, experimentar amb noves tècniques i per, com en diuen els angloparlants "think outside the box", una metàfora que vol dir, anar més enllà d'allò que ens és convencional i al que estam avesats.

Arrencam amb el Sistema Solar!

1r Primària

Durant el primer trimestre, els alumnes de 1r hem duit a terme el projecte del Sistema Solar. Ara us explicarem com l'hem anat treballant.

Tot va començar un matí quan vàrem pujar del pati, ens trobàrem una carta al replà de les nostres classes. La carta estava escrita per dos científics, na Laia i en Pau, que ens demanaven la nostra ajuda per continuar amb una investigació que tenien en marxa i no es veien en coratge d'acabar-la ells dos sols. Evidentment, vàrem acceptar la seva proposta molt il·lusionats i els enviàrem la nostra resposta mitjançant una carta escrita entre tots.

Férem l'assemblea per posar en comú tot allò que ja sabíem i també totes aquelles coses que desconeixíem i trobàvem que eren interessants per a la investigació.

Mitjançant vídeos, llibres i les explicacions de les mestres, anàrem contestant algunes de les preguntes que ens havíem plantejat. Així i tot, ens quedaven alguns dubtes que ens era complicat resoldre, i va ser aleshores quan vàrem optar per demanar ajuda a una verdadera experta en el tema. Vàrem gravar tres vídeos amb dues preguntes cada un i els enviàrem a la NASA. Allà hi treballa una exalumna de la nostra escola, Estelle Andrews Church, que va accedir molt amablement a contestar-nos les nostres preguntes.

Estelle va estudiar Física i Astrofísica a la Universitat de Colorado. Va treballar durant tres anys fent experiments en un laboratori del premi Nobel Carl Wieman. Al 2003 es va graduar com enginyer òptic i va treballar fent làsers en una empresa petita, que posteriorment va ser comprada per la gran empresa Lockheed Martin.

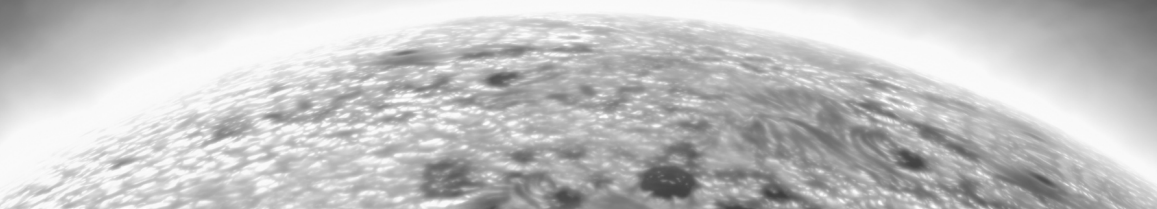
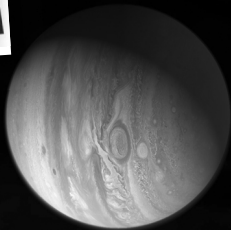
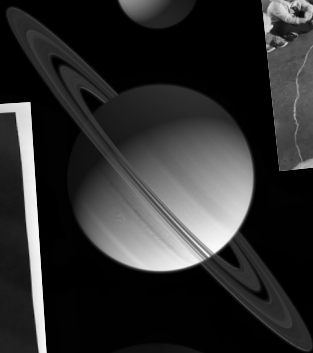
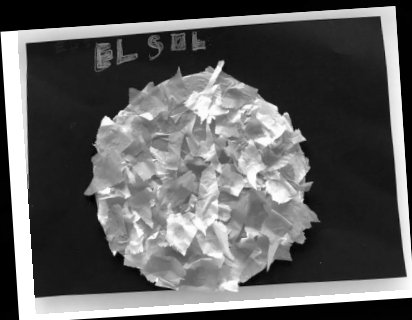
Al 2008 començà a fer feina com a enginyer de sistemes per naus espacials per a la NASA. La seva feina consisteix a controlar i construir les naus. Ha participat en la construcció de les tres naus Juno, Maven i Osiris-Rex. Actualment controla Osiris-Rex fins qua l'asteroide Bennu agafi terra.

Com podeu veure, hem tengut el privilegi de comptar amb una persona que és una verdadera experta en el tema que estam treballant. Moltes gràcies Estelle per la teva col·laboració!

A partir de tota la informació que hem anat recollint hem fet moltes activitats diferents. Aquí us deixam una mostra de tot el que hem fet durant aquest trimestre.

Educació Primària

Entre bambolines

2n Primària

Els alumnes de segon de primària dia 20 d'octubre visitarem la Fira de Teatre Infantil i Juvenil de Villafranca de Bonany.

La nostra primera sortida d'aquest trimestre ha estat assistir a la fira Fiet per escoles.

Aquest poble acull una vegada més a professionals, companyies, programadors de les arts escèniques de les Illes Balears i d'altres països.

La mostra estava adreçada a tot el públic gran i petit i també especialment a les escoles.

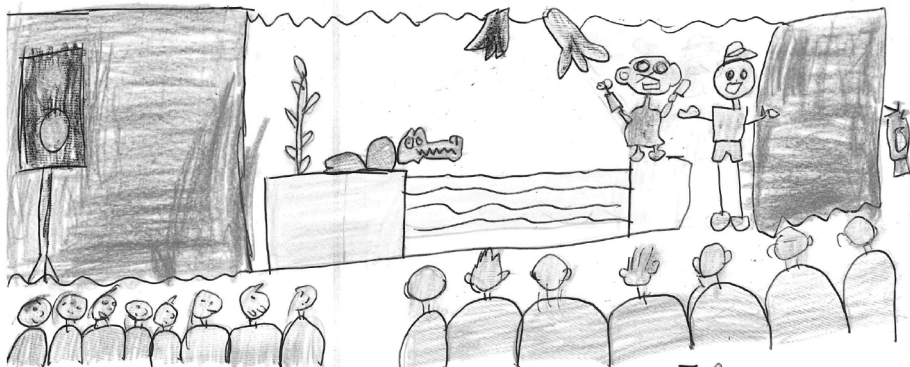
Hi havia molts d'espectacles que sobresortien per la seva qualitat professional. També vàrem poder gaudir d'espais teatrals nous i en especial espectacles de circ. A l'ombra de la companyia mallorquina Atirofijo Circ.

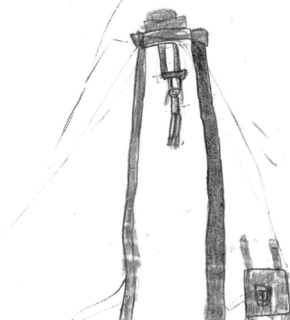
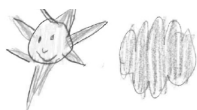
També poguérem jugar tots tipus de jocs lúdics de fusta gegants i assistírem a l'obra de teatre Safari: Pinyot i Carabassat expliquen el conflicte en què s'han trobat immersos a la sabana, on s'han desplaçat després d'haver rebut la notícia que els advertia de la misteriosa desaparició del lleó. En la seva tasca d'investigació interpel·len la girafa, el mico, l'elefant, el cocodril... i en plena aventura, topen amb el lleó, capmoix i pensarós, que no sap rugir. Amb la ferma voluntat de resoldre el cas i donar-li un cop de mà, els intrèpids investigadors de la Baldufa miren d'esbrinar quin són els motius d'aquest pesar.

Per què el cocodril s'entesta a ultratjar el lleó, que no sap rugir? Per què la resta d'animals també s'entossudeix en fer-li la guitza? Què caldrà fer perquè el rei de la sabana s'envalenteixi?

XV FIRA DE TEATRE INFANTIL I JUVENIL DE LES ILLES BALEARS

DEL 20 D'OCTUBRE, VILAFRANCA DE BONANY

Chahrazad 2nA
Bourmeiraz

Tot descobrint els volcans

3r Primària

Enguany els nins i nines de tercer hem començat el curs amb el projecte del Sistema Solar. Aquesta feina gairebé ens ha ocupat el primer trimestre i sabeu què n'hem après de coses!

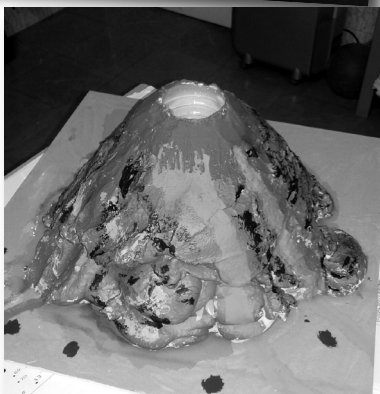
Hem fet un gran treball de recerca sobre moltíssimes curiositats sobre els planetes, el sol, la lluna, els cometes, els volcans...

I sí, de curiositats va la cosa! Cercant cercant, trobarem que a la Terra i a molts altres planetes hi podem trobar volcans.

A partir d'aquí, decidirem fer un volcà de veritat:

- 1. Fem petits grups i amb guix construïrem l'estructura.*
- 2. Una vegada eixuta, la vàrem pintar, primer la base i després els detalls.*
- 3. Aquí teniu una mostra dels resultats:*
- 4. I per acabar, la part més divertida i emocionant de totes va ser veure com entra en erupció. Una passada!*

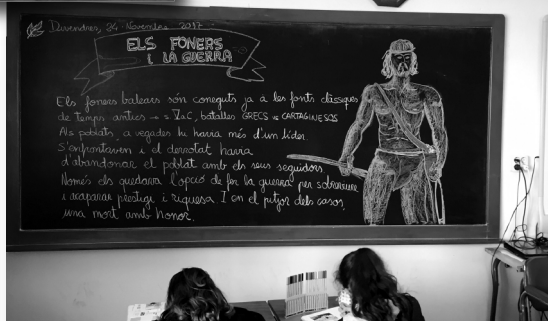

Un tast dels nostres projectes

4+ Primària

PREHISTÒRIA.

Hem començat un viatge que ens durarà tot el segon cicle. En aquesta primera parada hem estudiat, viscut i assaborit la prehistòria. Des d'un caire general, i llavors més centrat en Mallorca i sobretot la Mallorca Talaiòtica, hem fabricat fones, treballs de recerca, fet pintures rupestres, visitat el poblat de les Païsses, localitzats els principals poblats en un mapa de Mallorca, esbrinat què se sent quan no pots berenar fins que el tomes amb un tir de passeja i ens queda encara pendent fer ceràmica neolítica. Una viatge ben interessant i profitós.

COMPARTIM

Aquest és un projecte molt especial i que viciam molt ja que ens encanta. Es du a terme amb la col·laboració d'un grup de gent, "ses padrines", com de manera amorosa ens agrada anomenar-los, de la Llar de la Tercera Edat de Felanitx. Un dia de cada mes ens proposen una sortida en la qual ens conten experiències, vivències, activitats i curiositats del Felanitx de la seva joventut. És un plaer escoltar-los, descobrir i aprendre de la seva mà.

Aquest trimestre vàrem començar visitant el taller de Sebastià Bennàsar, un padrí encantador que fa virgueries amb les seves eines: unes reproduccions en miniatura que s'ho paga veure-les.

La segona visita va ser per la meitat del carrer Major, des del carrer Miquel Bordoy fins al carrer de la Mar. La guia va ser Rosario Adrover i ens va delitar amb el Felanitx del seu temps: el Kansas, que era un bar amb molta música dels Beatles; la impremta Ramon Lluïa; cas Xocolater, parada obligatòria per als més llaminers; el sastre, on els homes es feien els vestits a mida; s'estany; la Impremta Vella, on, segons ens varen contar, s'hi va imprimir la primera versió del Quixot en català; ca n'Aleix (Philips), amb el seu primer televisor en el mostrador i quan s'hi arplegaren un caramull de felanitxers per veure l'arribada de l'home a la Lluna; el Salon Rosa, amb les seves peculiaritats: el palo amb sífo, els "cortes" de gelat, les rasques i també ens va contar la història de la casa. Ens vàrem aturar a la redacció del Felanitx, ens va saludar un vell i estimat conegut de la casa, Antoni Vicens Massot, qui va ser molts anys director de la nostra escola i actual director del setmanari i que ens va emplaçar a fer-hi una visita un altre dia. Cal esmentar l'aturada que vam fer a ca'n Mesquida. La néta, Maria Estelrich, ens va obrir les portes de casa seva de bat a bat i vam poder veure com eren les cases a principis de segle XX, amb els seus aiguavés, l'arc de pedra de Santanyí, les escales amb el passamanys de fusta treballada i les vidrieres emplomades amb els escuts de la família. Va ser una passada i, fixau-vos si Rosario ho feia de bé que, fins i tot una dona que passava ens va demanar per venir a fer la ruta amb nosaltres, del gust que passava de sentir les explicacions. La vam convidar a venir i va gaudir tant com nosaltres

La tercera parada d'aquest trimestre ha estat anar a veure betlems, de tradicionals i altres de més originals. Aprofitam per desitjar-vos un Bon Nadal i Felicitat!

Emprendre a la meua escola. La nostra cooperativa d'aula

5è Primària

Les aules de cinquè s'han engrescat en un nou projecte: crear una cooperativa d'alumnes gestionada per nosaltres mateixos.

Aquest és un projecte compartit entre l'Institut d'Innovació Empresarial, la Conselleria de Treball i la Conselleria d'Educació. Als tutors els va parèixer interessant adherir-s'hi ja que permet treballar de manera interdisciplinària molts aspectes curriculars, socials i estratègies metodològiques motivadores. D'aquesta manera, l'alumnat és protagonista i responsable del seu procés d'aprenentatge. Així, els mestres es converteixen en assessors i observadors d'aquest procés.

L'objectiu final és comercialitzar uns productes artesanals, creats pels propis socis de la cooperativa (els alumnes) i tenir uns beneficis que, si és possible, els serviran per subvencionar una activitat conjunta al final del curs.

Però, fins que això no arribi, són necessàries unes passes prèvies que els permetin dur a terme l'activitat comercial amb garanties. En primer lloc, s'han constituït com a cooperativa, n'han triat el nom, han creat les actes inicials, els estatuts, els fulls de registre dels comptes, els carnets per als socis, el logotip de l'empresa... i tota la documentació necessària. Aquestes decisions s'han pres de forma democràtica, treballant en grups cooperatius i de forma assembleària.

A més, a mode d'exemple, es treballen molts altres aspectes curriculars com:

- l'expressió oral, que s'ha treballat quan els candidats, per formar l'equip directiu, han preparat els seus discursos electorals.

- l'expressió escrita, quan s'han redactat l'acta de constitució i els estatuts necessaris per formalitzar la cooperativa.

- càlculs matemàtics, per tal de dur al dia la comptabilitat de l'empresa.

- publicitat i imatge corporativa, a l'hora de dissenyar el logotip, els cartells publicitaris de les candidatures, l'etiquetatge dels productes, etc.

D'aquesta manera la cooperativa s'ha formalitzat i constituït legalment. Ara ja està en disposició de començar la seva activitat comercial: l'elaboració de productes artesanals.

En properes edicions us anirem contant com les cooperatives «Art de 5è» i «Mans en marxa» van evolucionant i creant els productes que duran a vendre al mercat de Manacor al mes de maig.

Els nins fan de mestres!

6è Primària

Els nins i nines de 6è han fet de mestres aquest trimestre. Dins el seu projecte Contacontes han tengut uns alumnes ben atents i curiosos: han estat els nins de 2-3 anys d'escoleta, 4t i 5è d'Infantil.

Els alumnes de 6è han hagut de fer feina de forma cooperativa i preparar-ho tot per contar-los el conte, en aquest cas, La Caputxeta Vermella. Han preparat diàlegs, escenificacions, decorats... I tot, amb un gran resultat final, que ha suposat una experiència d'allò més enriquidora. A continuació us deixam un tast d'aquesta vivència contada per ells mateixos:

“Va esser per a nosaltres una experiència molt bonica i vam recordar què feïem a infantil quan èrem petits. Vàrem tenir nervis, alegria i un poc d'emoció. Ens ha agradat molt i ens agradaria tornar-hi el proper trimestre perquè els nins s'ho passin bé”.

Irene Fernández, Salva Perales, Marc Lozano i Vivian Nevelinova.

“Un dia vàrem anar a ca n'Ahlam per xerrar un poquet cada una de quin personatge seríem. Després el que va ser molt divertit per a nosaltres va ser fer les galletes.

El dia que vàrem anar a presentar el teatre als nins petits, n'hi havia que es sabien el conte i va ser més fàcil representar l'obra. Els nins varen estar molt contents perquè al final de l'obra els vàrem repartir les galletes. Nosaltres per representar l'obra ens vàrem posar un poc nervioses, però va sortir molt bé. Tots vàrem acabar molt contents!”

Aya Marguaa, Malika Marguaa, Ahlam Zaguagh i Rachida Al Ovati.

“Molt nostàlgic, Tot ha canviat molt des que vam anar a aquella escola.. no jugàvem amb joguetes, fèiem competicions... Aquesta experiència ha estat molt divertida però a la vegada ens vam posar molt nerviosos. També ens vam emocionar molt ja que ho presentàvem a nins que coneixem i que vénen a la nostra escola. Va esser una experiència magnífica al seu punt”.

Sergio García, Toni Alcázar i Miguel Ángel Soriano.

“La nostra experiència va ser inoblidable, perquè vàrem compartir el nostre treball amb els nins de dos anys. Per altra banda, van ser molt graciosos, no entenien res... Però allò important és que ens ho vàrem passar molt bé”.

Luis Miguel Lobo, Wendy Díaz, Mari Carmen Grimaldo, Enric Aponte, Alicia Maimó.

“El dia de l'actuació davant els companys de la classe estàvem bastant nerviosos, però amb els nins petits no hi vàrem estar tant. Ho vàrem representar a nins de 2 i 3 anys i no ens varen contestar cap pregunta de les quals els vàrem fer però els sentien riure i passar-s'ho bé. Abans de començar, els nins es varen posar a ballar i ens va fer molta gràcia. Ens ho vàrem passar molt bé i esperem que els nins també.”

Nerea Ruiz, Maria Soler, Neus Coll i Blai Virgilio.

“L'experiència fent el conte de la caputxeta vermella va ser estressant i a l'hora molt divertida. La preparació va ser un poc complicada, però ens va quedar molt bé. Vàrem fer un mural, unes titelles i teatre. L'experiència va ser intensa ja que ens vàrem deixar el diàleg i el mural ens va caure enmig de l'actuació, però els nins varen riure molt i nosaltres ens ho vàrem passar molt bé.”

Pau Bennàssar, Toni Solas, Xavier Nicolau i Jaume Suñer.

Un còmic a matemàtiques

1r ESO

Hola sóc n'Àlgebra i aquests dos petits d'aquí són Albert, Issac i el nostre ca Pitàgores. Amb les nostres aventures t'endinsarem en el món de les matemàtiques.

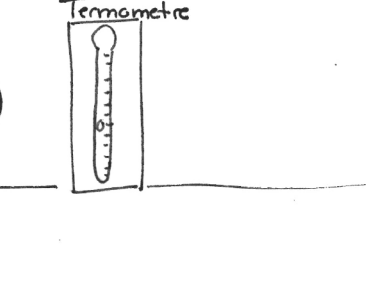
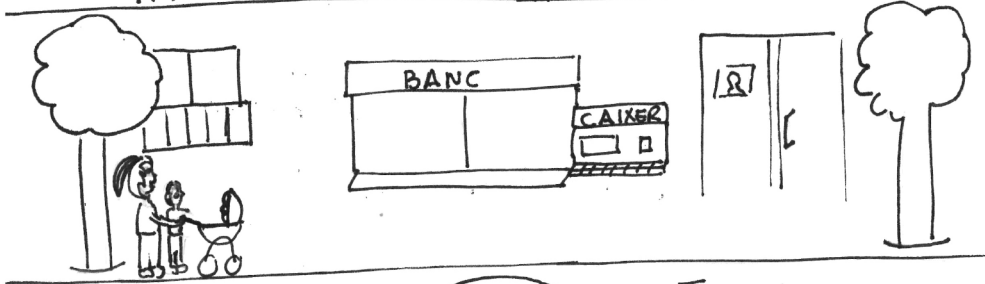
Així comença el nostre còmic matemàtic. Les matemàtiques tenen fama de difícils i avorrides i vàrem pensar què podíem fer per fer-les més entretingudes. Ens va venir al cap fer un còmic perquè el còmic utilitza un llenguatge gràfic que és fàcil de comprendre, i a part d'aprendre matemàtiques, s'aprèn gramàtica i ortografia.

El còmic que hem fet a classe conta les aventures (sempre amb finalitat matemàtica) d'una mare i els seus dos fills. Tots els personatges que surten tenen noms de matemàtics famosos o d'aspectes matemàtics. Cada setmana donam als alumnes una historieta. D'aquesta manera s'ha aconseguit que tenguin més curiositat per les matemàtiques i que entenguin els conceptes.

Ara ja hi ha alumnes que tenen pressa i demanen per a quan una nova historieta. Això vol dir que hem aconseguit que s'endinsin dins el món de les matemàtiques. Tot un èxit!

Educació Secundària **escola**

Els herois de casa nostra

1r ESO

Classe de llengua castellana. Toca repassar la figura dels herois a la literatura. Passam pels grans mites de l'antiga Grècia, els Hèrcules implacables i invencibles i els comparem amb els herois moderns, molt més amb els peus a terra. Surten també els grans mites del cinema, els supermans i els batmans capaces d'enfrontar les forces del mal i guanyar qualsevol batalla amb superpoders extraterrenals.

l el repte era inevitable: quin és el nostre heroi preferit, però un heroi de veritat? Ens ho conten els alumnes de primer de secundària...

Mis héroes son mis padres porque gracias a ellos me han dado luz y me han dado vida. Me han enseñado lo bueno y lo malo, me han aguantado todos estos años. Me han reñido y castigado, però también sé que en el fondo me quieren. También me han enseñado que la vida no dura mucho, así que hay que disfrutarla cada segundo.

Cuando me regañan digo cosas malas de ellos en silencio, però luego me arrepiento cuando pienso que lo han hecho por mí. Gracias a ellos como, visto, voy al cole... Cuando sea mayor nunca olvidaré los momentos que hemos pasado juntos.

Gracias, padres!

Yassin El Amriti. 1r B

Mi héroe es mi padre porque sin él yo no estaría aquí. Él es quien me ha traído a Felanitx y me ha apuntado a la escuela. De pequeño, antes de ir al trabajo, siempre me acompañaba a clase y me ayudaba para hacer los deberes. Sin él yo no estaría ahora en secundaria.

Mouchine Sabir. 1r B

A mi madre la considero una heroína porque cada día hace todas las tareas de casa, trabaja y aún le queda tiempo para descansar. ¡Es increíble!

Ahora os voy a contar cómo es un día normal para ella. Cada día se levanta a las siete menos diez, me hace el desayuno y se ducha. Luego desayuna ella y se va a poner una lavadora y se va a trabajar (es maestra). Cuando vuelve de trabajar come y luego descansa un poco. Luego nos acompaña a mi hermana y a mí a nuestras actividades extraescolares. Después tiende la ropa, plancha la del día anterior y la dobla. ¡Hay días que plancha hasta por la noche!

Después de doblar ropa come, mira un poco la tele y se va a dormir.

Yo no sé cómo mi madre puede hacer tantas cosas en un día. Y, por cierto, también nos ayuda con los deberes a mí y a mi hermana.

Aunque reconozco que a veces la ponemos de los nervios.

Joan Picornell 1r B

Mi tío para mí es un héroe porque ayuda a las personas que ven mal. También es muy alegre y está muy orgulloso de su trabajo. Cada día visita a mi abuela por las mañanas antes de ir a trabajar. Tiene tres hijos que son mis primos: dos chicos y una chica. No tiene superpoderes, lo que es buena persona.

Carlos Obrador 1r B

El héroe que vive en mi casa se levanta muy temprano para ir a trabajar. Se levanta a las seis i vuelve a casa a las seis de la tarde, cansado y con hambre. Cuando llega me da un beso en la mejilla y se va corriendo a la ducha para llevarme a entreno de fútbol. ¿Por qué se va a la ducha corriendo, con prisas? Porque entreno en Manacor. Este héroe siempre me hace reír en los momentos tristes. Es muy gracioso.

Los fines de semana, los sábados por la mañana se va a trabajar y regresa a las dos del mediodía. Por las tardes se queda en casa descansando o haciendo su hobby: tomar fotos y después editarlas.

Los domingos por la mañana nos levantamos y vamos directos a la cocina para desayunar en familia. Mi familia se compone de cuatro miembros. Por la tarde nos vamos a Palma a dar una vuelta o vamos a casa de mi primo para pasar el rato. Cuando ya es de noche mi héroe viene al cuarto, me da un beso a mí y a mi hermano y se despide...No nos volvemos a ver hasta la no che siguiente.

Para mí este héroe es el mejor del mundo porque se levanta muy temprano para ir a trabajar, se va corriendo a la ducha, para llevarme al entreno,...¡No para, pasa de un lado al otro, no se cansa!

Y lo mejor de todo es que hace todo esto para verme feliz.

Este héroe maravilloso que tengo es ... MI PADRE.

Luis Alejandro Espinoza 1r B

Mi heroína es mi hermana porque me salva de muchas cosas: si mi madre me está riñendo, ella viene y mi madre para. Me anima si sabe que estoy triste. Me ayuda con los deberes...

Creo que es como mi segunda madre porque casi todo lo que me hace es propio de una madre.

Ahora bien, a veces también es una pesadilla y tiene rarezas, pero incluso así la quiero un montón. Estamos juntos desde Filipinas y ahora aquí, por eso sabe todo de mí. Incluso si miento: ella lo sabe porque es la mejor hermana del mundo.

Austin Jenner Beltrán, 1r B

Se llama Rosa. Tiene casi 70 años. Ha pasado por multitud de operaciones, pero jamás ha perdido el sentido del humor ni sus ganas de fiesta. Se apunta a un bombarde. Aún estando enferma cuida de nosotros, siempre con una sonrisa y amables palabras.

Cada vez que voy a su casa a comer me hace lo que más me gusta y siempre es muy amable con todo el mundo. También me hace disfraces y a ella misma le encanta disfrazarse por carnaval.

Le encanta viajar. Le da igual el destino, solo le importa viajar, el trayecto.

Conozco a una heroína y ella es mi abuela.

Paula Morales Domínguez 1r A

Un mes diferent

1r ESO

L'altre dia va venir Joana Maria Oliver Genovart a fer-nos una xerrada per explicar-nos que va anar a un poble de Bolívia a ajudar a la gent d'allà.

Era un poble molt pobre, no tenien aigua i la gent robava molt.

Joana Maria va contar que ella vivia en una casa normal, però que les cases d'aquell poble eren molt petites i hi feia molt de fred. Els nins quasi no veuen els seus pares, quan es despertaven, els pares ja eren a fer feina i quan els nins anaven a dormir encara no havien tornat de fer feina. A més, els nins sols menjaven una vegada al dia i un sol plat.

L'escola estava molt lluny de casa, havien de fer una hora de camí cada dia per anar-hi, el camí el feien sols i moltes vegades feia molt fred. Aquests nins mai no havien vist un mòbil o càmera de fotografies en la seva vida, i fins els 10 anys no aprenien a llegir i a escriure.

Joana Maria va estar-hi un mes i dues setmanes a Bolívia. Els nins no volien que marxés, volien que els pares de Joana Maria anessin a viure allà amb ella.

Joana Maria Sastre. 1r A.

TREE-NATION

3r ESO PMAR

Els alumnes de 3r C han fet un petit projecte sobre la desforestació. Ha estat una tasca en col·laboració amb l'organització tree-nation.com, una empresa francesa que permet participar amb diferents projectes de ressebra d'arreu del món.

Durant dues setmanes els alumnes han preparat material que ha servit per donar a conèixer aquest problema a la resta de companys. L'objectiu és que totes les classes col·laborin comprant arbres pel projecte Usambara Biodiversity Conservation a Tanzània

Departament d'anglès

E-twinning. 2n ESO

Com cada any ens hem inscrit al projecte de la plataforma internacional de e-Twinning. Amb els alumnes de 2n d'ESO formam part d'un projecte multinacional anomenat School Masterchef, on els nins competeixen i col·laboren amb estudiants de Polònia, República Txeca i Sardenya.

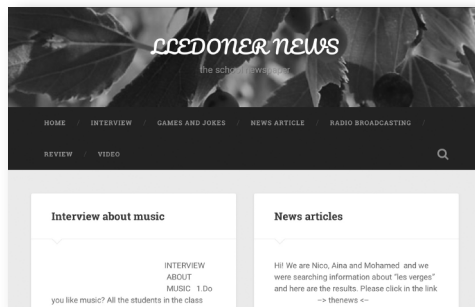

Com indica el nom del projecte, tot està relacionat amb el menjar: els nins comparen els seus hàbits alimentaris, s'intercanvien receptes, es realitzen vídeo-conferències i ara acabam d'enviar tres capses amb el menjar típic de Mallorca. Prest esperam rebre les capses dels altres països i començar amb el "Tasting challenge", on el alumnes donaran una puntuació a cada producte després de tastar-lo i ens sortira el país guanyador d'aquest repte. Desitjau-nos sort!

Lledoner News. 2n ESO

Per altra banda, a 2n d'ESO els alumnes s'han convertit en periodistes i durant tot el curs escolar faran les seves aportacions al nostre bloc nou Lledoner News. S'han creat 6 apartats (entrevista, programa de la ràdio, notícia, crítica, vídeo-gravació i apartat d'entreteniment) i en grups de 4 cada mes aniran rodant per poder fer els 6 formats al final de l'any. Ja podeu mirar els primers resultats a la pàgina web: blocs.nigul.coop/lledonernews.

Educació Secundària **escola**

Fact File. 1r ESO

A 1r d'ESO hem començat un projecte interdisciplinari en col·laboració amb l'assignatura de Ciències Socials. Els estudiants estan dividits en grups de 4-5 i cada grup té assignat un continent. Des de l'àrea d'anglès treballam aspectes culturals de cada continent. Els nins hauran d'elaborar un Fact File: un còmic sobre el dia típic d'un nin/a com a ells però del seu

continent. Treballarem aspectes culinaris, meteorològics etc.

Al mateix temps es treballen continguts relacionats amb el món físic des de l'assignatura de geografia. Els nins simulen viatges i expedicions científiques on, a part de passar-s'ho bé, aprenen molt.

Per finalitzar aquest projecte tenim previst organitzar una jornada multicultural on convidarem un representant de cada continent i muntarem tallers de diferent tipus.

A typical day of an Australian girl

she is an australian girl, her name is charlotte.

she eats eggs and bacon for breakfast.

she is ready to go to school, she goes to school in our kangaroos.

in the patio she snaks bush tomatoes and grubs.

After school, she goes home and sits in our room and do homework.

At 16:00 to 17:00 she goes to play cricket. She loves cricket.

She loves go swimming in the coral reef but is so dangerous.

Next to Charlotte there is a shark!

The girl needs help, 2 mbuts later opens a dolphins to help the girl.

Charlote, since the days love the dolphins, she is happy and she have dinner in her house, chicken curry pie.

The ordinary day of an African girl

Once opens a tree, an african teenager wakes up at 6 o'clock.

She makes the breakfast for her family. She and her family eat a banana.

They start working at 7 o'clock in a mine.

The finish working at 10:30

She goes to sleep at 20:30 and her parents go to sleep at 21:00

And like this, all the days

While 4 boys in Spain is planning a trip to Africa.

Rachela is from Morocco, Luis have family in Ecuador and is from Spain and Angel have family from England

They go to Africa on Monday 21th November 2023

They arrive at 9 o'clock in Johannesburg

They meet with the family we explain you before they fly

Rachela says: "We can help you giving food, clothes, a good house, work and a good school for your daughter in Spain, if you want?"

The family answer: "Yes, thank! We is missing brought a difficult moment"

And the family never pass over to hungry

Finish

2023

La Guia turística - 3r ESO

A 3r d'ESO hem posat en marxa un altre projecte en col·laboració amb el departament de ciències socials. Es diu La Guia turística i el seu objectiu és elaborar

una guia de Mallorca que podrà ser molt útil per als alumnes d'intercanvi amb Holanda. Mitjançant el treball cooperatiu els alumnes aniran treballant diferents aspectes del sector de turisme, com per exemple l'oci, espai natural, gastronomia, transport o patrimoni cultural, tot relacionat amb la nostra illa.

4t ESO

A 4t d'ESO continuam amb el projecte IOIES, on els alumnes opten a aconseguir una titulació oficial de l'escola d'idiomes de Manacor. L'any passat es varen

matricular un total de 13 alumnes per a l'examen d'Intermedi 2 (B1), dels quals 7 varen aprovar. Enguany tenim matriculats 17 alumnes per l'examen de B1 i, com a novetat, també preparam els alumnes per a l'examen amb certificació Bàsic 2 (A2) amb un total de 23 estudiants inscrits.

Viatge d'intercanvi

I per finalitzar, enguany ja com a cinquè any consecutiu, organitzam el viatge d'intercanvi. Els alumnes viatgen ja dins el primer trimestre a Nijmegen d'Holanda, al Montessori College, on varem anar també l'any passat. Rebrem els alumnes holandesos just després de les vacances de Pasqua.

Aprenem...

CF grau superior

Llegim, escoltam, veim, miram, visionam, parlam, demanam, repetim, reproduïm, recordam, escrivim, consultam, identifiquem, descobrim...

Però sobretot, participam, aplicam, practiquem, provam, descobrim, cream, planifiquem, organitzam, explicam, estructuram, elaboram, generam, demostram i ensenyam.

Així aprenem els alumnes del grau superior.

El maquillatge a través de la història

FPB Perruqueria

Se sap que des de la prehistòria l'ésser humà coneixia i ha fet ús del maquillatge, malgrat les diferents especulacions referides a les seves finalitats: de si el feien servir per remarcar la bellesa, per anar a actes funeraris o per iniciar-se en diferents ritus. Podem observar pels legats que ens han deixat diverses cultures antigues, com ara la dels egipcis, on homes i dones feien un gran ús del maquillatge i la cosmètica. La cultura grega clàssica on sabem que la bellesa era una qüestió de classes socials, i a més, els grecs introduïren el concepte de l'estètica. Sabem que rendien culte al cos i als banys, els rics es blanquejaven la pell per distingir-se de les classes pagueses i les noies es tenyien els cabells de ros llüen llargues cabelleres fins a l'espatlla.

Amb els alumnes de 2n d'FPB aquest trimestre hem observat diferents moments de la història de la humanitat a través dels seus maquillatges. I a l'hora de la pràctica, hem fet una feina artística, donant impuls a la nostra imaginació i creativitat, treballant diferents temes, cadascú al seu ritme i amb la seva pròpia aportació.

Un dels temes que hem treballat, pel fet de tenir la festa de Halloween a mig trimestre, han estat els maquillatges típics d'aquest dia. Algunes alumnes se'n van anar a lluir-lo a la nit de Portocolom.

Tenim alguna alumna que ha parlat que li agradaria encarar el seu futur professional cap al maquillatge. Clar que sí, des d'aquí l'animarem, perquè quan una persona troba una passió és molt possible que s'esforci tant com li sigui possible en formar-se i practicar-la, tant, que arribi a ser un gran professional, perquè és just la feina que el fa feliç.

Us deixam alguna foto de maquillatge artístic d'aquest trimestre.

Quasi ens agafa la neu...

CF grau mitjà

Els dies 30 de novembre i 1 de desembre els alumnes del grau mitjà d'Activitats Físiques i Esportives en el Medi Natural feren dues etapes de l'anomenada Ruta de Pedra en Sec. Aquesta activitat tenia com a objectiu que l'alumnat es familiaritzés amb tot allò que suposa la preparació i la realització d'una ruta tipus travessa de dos dies, com també identificar els principals elements històrics i culturals de la Serra de Tramuntana i conviure en grup. A més a més, enguany amb una dificultat afegida: el fred, la pluja i la neu, Elements que ens acompanyarien durant tot l'itinerari.

L'inici de la primera etapa començava a Sóller. Una vegada allà, ens dirigírem cap a Biniaraix, des d'on vàrem iniciar la pujada per l'emblemàtic barranc. Després de gairebé dues hores d'ascens pel camí empedrat, arribàrem al Coll de l'Òfre, on els núvols baixos de pluja ens van impedir gaudir de les magnífiques vistes cap a l'embassament de Cúber i del Puig Major. Vorejant l'embassament de Cúber, arribàrem a la Font des Noguer, allà aprofitàrem per fer una aturada per agafar forces. Des d'allà i entre els niguls vam poder apreciar els primers flocs de neu que cobrien el cim del Puig Major. Dues hores després arribàrem al refugi de Tossals Verds, un alberg on a més d'aixopluc i sopar calent, també vam poder gaudir d'una vetllada dinàmica i internacional, que vam compartir amb dues senderistes alemanyes amb les quals practicàrem l'anglès.

Divendres a les 6:30 sonaven els despertadors, berenàrem ràpidament i sortírem a caminar direcció Lluc. Molt aviat, ja començaren a caure les primeres gotes de pluja que posteriorment es convertiren en aigua neu que a poc a poc arrelava al terra i dificultava la nostra progressió. Cinc hores més tard arribàrem a Lluc, punt on finalitzava la nostra aventura.

En definitiva, una experiència més, que juntament amb l'acampada a s'Arenalet des Verger del passat octubre enriqueix la formació dels futurs tècnics esportius en conducció d'activitats físiques a la natura.

TOT HA ESTAT ENTORN ALS NINS

Dia feiner, enmig de la setmana i a les 8 del matí t'encomanen si podries fer l'article de magisdèries; no ets capaç de dir: ni sí, ni no, però saps que en un moment o l'altre t'arriba el torn, per tant...

La següent passa va esser agafar paper i bolígraf i pensar: quines són les meves aficions? O quines han estat?

Després de fer un petit recorregut per la meva "vida" me n'adono, i a més a més en som ben conscient, que tot ha estat entorn als nins, des de la infància,

joventut i fins ara (i esper que per molts d'anys més).

Ja de ben petita el meu joc preferit eren les pepes, amb elles era capaç de jugar-hi hores i més hores. Ho feia tota sola, però també ho vaig fer moltes vegades amb una de les meves millors amigues, amb la qual hi he compartit quantitat de confidències i mirau quines casualitats de la vida ara som companyes de feina; per tant m'atreviria a dir que una de les seves aficions també han estat i són els nins.

Quan vaig esser un poc més grandeta vaig fer catequesi, als 16 anys vaig començar essent monitora d'esplai, em suposava cada dissabte al matí tenir al meu voltant gran quantitat d'infants i a l'estiu gaudir amb ells d'una setmana de "campament" a qualche indret de l'illa. Tot això ho compaginava fent "d'animadora" a les comunions i dos estius fent de "teta" a un nin de 2 anys.

Una vegada arribat el moment de decidir el "meu futur professional" em vaig decidir per fer magisteri d'educació infantil.

Una decisió de la qual mai no me n'he penedit, amb els infants som capaç d'oblidar molts de problemes, ja que quan estàs amb ells t'exigeixen un 100% de dedicació i el somriure està

assegurat.

I a part de dedicar-m'hi de forma professional fa 12 anys que m'hi dedico com a mare, tasca que no s'aprèn a cap universitat i que crec i m'atreveiria a dir que és la més difícil de fer.

Un món ple de fets i realitats ben complexos: il·lusions, alegries, somnis, tristesses, inseguretats, emocions,... però que totes ben barrejades et fan seguir endavant i veure que "ESSER MARE" és una bona afició que no pots deixar ni un dia d'exercir.

Analitzant això, te n'adones que t'ocupa tant de temps de la teva vida que tota la resta gira al voltant seu i que les altres coses depenen d'aquesta principal.

Primer has d'acompanyar a judo, natació, ball de bot, anglès,... i després mires si et queda cap hora buida al teu rellotge.

Fa un parell d'anys que he trobat una hora per fer ball de bot, recordant els meus anys d'infantesa, també he trobat dues o tres hores per setmana per poder anar a caminar amb una amiga de sempre, una horeta per anar a "speaking" i els diumenges horabaixes d'hivern me n'han quedat un parell per jugar a jocs de taula amb la meva família (igual que feia quan era nina amb el meu germà i els meus pares).

I posats a anomenar coses amb les quals hi pas molt de gust, he de dir que és estar amb les meves companyes de feina, a infantil. Som un grup petit, però fa bastant d'anys que compartim coses, aspectes totalment professionals i d'altres personals.

Elles saben que compartir el dia a dia i qualsevol inquietud, bona o dolenta, és una de les millors teràpies; per això aprofitar per donar-los les GRÀCIES per tots els moments que hem viscut i que esper que siguin molt més.

Ara per ventura sí que seria l'hora d'aturar-me, així quan m'encomanaren magisdèries eren les 8 del matí i no estava massa desperta, ara són les onze de la nit i tampoc ja no hi estic.

Però per acabar, no voldria fer-ho sense agrair a tots els nins que han passat per les meves mans, ja que ells sí que han estat uns bons mestres per a mi, els desig el millor dels futurs i que davant qualsevol adversitat sàpiguen aixecar-se.

I a vosaltres companys i lectors que no deixeu mai d'esser un poc "infant".

Passau un BON NADAL!!!

L'estimulació primerenca

Actualment els centres educatius tenen com a objectiu poder atendre les necessitats de cada alumne de manera individualitzada en l'etapa d'educació infantil.

La inclusió d'aquells nins amb necessitats específiques depèn d'una bona coordinació dels serveis educatius, socials i sanitaris per dur a terme ajudes i atencions necessàries per a una atenció primerenca.

Quan es produeix una dificultat en el desenvolupament de l'infant o un desequilibri, s'ha d'actuar els primers moments de vida i de forma immediata, si és possible, i en el seu mateix moment de la seva detecció.

Les alteracions en el desenvolupament afecten a nivell individual, familiar i social. Per aquest motiu quan un nin presenta una afectació a algun d'ells, es parla d'atenció primerenca per reduir els efectes negatius en la seva evolució i creixement.

Per altra banda, si un infant té un tras-

torn en el seu desenvolupament i no rep atenció és més probable que tenguin dificultats més greus o que el trastorn s'agreugi. L'atenció primerenca el que intenta és evitar-ho.

L'atenció primerenca comprèn el grup de nins i nines que presenten dificultats en el desenvolupament de 0 a 6 anys. Aquest desenvolupament infantil està compost pel control postural, l'autonomia de desplaçament, la comunicació, el llenguatge verbal i la interacció social.

Què és l'estimulació primerenca?

Les últimes investigacions en el camp de la neurociència insisteixen en el profund impacte que les experiències primerenques poden tenir en els nins petits sobre l'evolució i la capacitat del sistema nerviós. El cervell del nen es quadruplica en pes entre el seu naixement i els sis anys. Això depèn, entre altres factors funcionals, de l'estimulació de la qual ha estat objecte.

L'estimulació primerenca desenvolupa el sistema nerviós donant al cervell l'estructura necessària, afavorint les connexions neurals i la creació de la seva xarxa, augmentant el nombre de sinapsis i estimulant la mielinització dels axons.

La definició pedagògica d'estimulació primerenca seria: augmentar l'activitat del sistema nerviós mitjançant estímuls de qualsevol índole abans del temps ordinari, durant les primeres edats del desenvolupament infantil.

L'objectiu principal que persegueix l'estimulació primerenca de les intel·ligències és que el nen resolgui situacions problemàtiques en què han d'intervenir el major nombre possible d'intel·ligències efectives. Per tal d'a-

conseguir-ho, caldrà estimular els procediments que ajudin a aquesta finalitat:

Observació, atenció, repetició, memorització, moviment, expressió, còpia, imaginació, investigació, creativitat, manipulació, exploració, actuació, plantejament d'hipòtesis, descobriment, discriminació, imitació, assimilació de categories, generalització, conceptualització, associació, transgressió, revisió, comportament, emoció, joc, reflexió, pensament, metacognició, resolució,...

Per a què serveix l'estimulació primerenca?

Segons Gutiérrez, serveix per garantir les habilitats de l'infant, depenent de l'etapa de desenvolupament en què es trobi per dur-la a terme eixidament en qualsevol ambient o espai. També serveix per detectar dificultats de l'infant i així intervenir i donar un maneig adequat. Per altra banda, també permet que els pares comparteixin amb els seus fills moments especials de creixement emocional. I finalment, afavoreix els processos d'aprenentatge, la constitució de bases sòlides en la formació dels nins, les bones relacions interpersonals, el bon control del cos (que els fa segurs de sí mateixos), el maneig de les nocions i conceptes que han de

manejar depenent de la seva edat i grans habilitats d'acord amb els talents que tinguï cadascun.

Els efectes de la sobre estimulació en l'aprenentatge infantil

Segons uns estudis realitzats pel grup d'investigació "Neuroplasticitat i Aprenentatge" de la Universitat de Granada (UGR), coordinats per Milagros Gallo, la sobre estimulació pot afectar l'aprenentatge. ¿Irònic no? L'excés d'estímul genera en els nins -com en els addictes a les drogues- un nivell de "tolerància", és a dir, arriba un moment en què els estímuls ja no generen la mateixa satisfacció, pel que és necessari cercar més. Aquesta podria ser una de les raons per les quals alguns nins es tornen hiperactius i no toleren fer la mateixa cosa per molt temps, ja que s'avorreixen o es

distreuen. Sembla que llavors augmenta la desmotivació a aprendre si la informació que reben no els resulta "estimulant".

És per aquesta raó que els nins necessiten de temps d'avorriment, perquè aquest els motivi a usar el seu cos i la seva ment. Encara que sigui mal de creure, l'avorriment els permet trobar les seves pròpies motivacions i donar-li espai a la creativitat. Deixa que els teus fills juguin, experimentin, s'embrutin, que realment siguin nins, com ho vas fer tu o la teva padrina: proporcionals palets, sorra, pedres, fang, caixes de cartró,...; t'asseguro que faran en minuts creacions meravelloses..

Web-grafia.

<https://i1.wp.com/polyglotworld.co/wp-content/uploads/2015/11/estimulacion-temprana.png?resize=1140%2C445>

<http://www.fundacion-sanbenito.org/2016/02/estimulacion-temprana.html>

www.bebesymas.com

intervenció primerenca. Desenvolupament cognitiu i motriu. Montse Sorribas Pareja

<https://semanasdegestacion.com/definicion-de-estimulacion-temprana/>

<http://www.xtec.cat/~npedros/edu.htm>

<https://llardinfantsalpi.wordpress.com/lestimulacio-primerenca/>

<http://www.abcdelbebe.com/bebe/0-6-meses/conozca-en-que-consiste-la-estimulacion-y-cuales-son-sus-beneficios-14117>

http://ioc.xtec.cat/materials/FP/Materials/1752_EDI/EDI_1752_M06/web/html/media/fp_edi_m06_u4_pdfindex.pdf

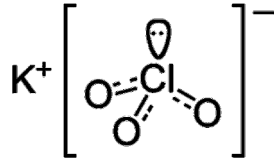
<http://files.unicef.org/mexico/spanish/ejercicioestimulaciontemprana.pdf>

http://ioc.xtec.cat/materials/FP/Materials/1752_EDI/EDI_1752_M06/web/html/WebContent/u1/a3/continguts.html

<https://familias.com/3598/la-sobre-estimulacion-trae-consecuencias-en-el-aprendizaje>

<http://www.xtec.cat/~npedros/edu.htm>

La química domèstica, usos i perills

Benvolguts amics de la ciència!

Nou curs, nous reptes, il·lusions, amistats, experiències,... i, com no, articles de ciència!

Arribats pràcticament a Nadal, amb una il·lusió desmesurada per aquestes merescudes vacances i per aprofitar els dies de descans que ens ofereix aquesta aturada escolar, assolim un nou repte per oferir-vos un altre breu tast sobre la ciència.

En els darrers articles, parlàvem de la sal, del vi i de la sobrassada. Que ens agrada de molt menjar! Quin gust i quin plaer que és l'alimentació i quina sort de poder conservar aquests aliments gràcies a la sal i altres conservants. Però a l'article d'aquest trimestre abandonarem momentàniament els aliments i reprendrem el gust per la química. I com que molts cops ens fa por

o respecte parlar de productes químics, veurem que a casa n'estam envoltats, d'aquests productes, i sense alguns d'ells no tindríem la comoditat i facilitat per viure amb les condicions en què ho feim.

Saps realment tot el que tens a casa relacionat amb la química? Què són els productes químics? Poden ser perillosos? Per respondre a aquestes preguntes, abans de continuar farem una llista d'alguns productes que podem trobar a casa i una mica d'informació sobre ells.

Al garatge: productes relacionats amb el cotxe

- Anticongelant: conté etilenglicol. Aquest producte és extremadament tòxic si s'inhala o es beu.
- Oli de motor: conté metalls pesats (magnesi, coure i zinc entre altres). Poden provocar malalties cardíacques i fins i tot càncer.
- Pintures: contenen dissolvents derivats del petroli que ens poden provocar vòmits, marejos i problemes de fetge i ronyons.
- Bateries: contenen àcid sulfúric i plom. El primer és irritant i el segon s'acumula al nostre cos sent tòxic

Bugaderia: productes de neteja de roba i de la casa en general.

- Productes de neteja: contenen dissolvents, amoníac, etilenglicol, acetat monobutil, hipoclorit de sodi, fosfats,... Aquests productes són irritants i fins i tot poden ser verinosos si es beuen.
- Lleixiu: conté hipoclorit de sodi. A part d'irritar el tracte respiratori i produir dermatitis, MAI s'ha de mesclar amb altres productes ja que els gasos poden ser tòxics.
- Insecticides: contenen imidaprid, metropé, hipermetrines, i productes clorats, sulfamides. A part d'irritants poden provocar mal de cap i vòmits.

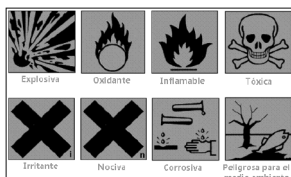
Cuina: desinfectants i neteja.

- Detergents rentaplats: contenen fosfats. Aquests són els que ajuden a eliminar els greixos. Poden causar trastorns digestius
- Detergents per a forns: contenen hidròxid de sodi o hidròxid de potassi. És corrosiva i pot causar cremades.
- Anti-bacterians: contenen amoni, surfactants i fenols. Poden causar irritacions i diarrees.
- Trampes per formigues i cuques: contenen àcid bòric, sulfamides i productes clorats. Poden ser irritants, causar vòmits i marejos.

Com podeu observar, molts dels productes que tenim a casa són productes químics que poden ser perillosos. A part de tots aquests, no hem parlat del sabó, dels medicaments, ambientadors, ... Una llista infinita de productes que ens faciliten la vida diàriament. I com és que hem anomenat tants de perills i tants problemes que ens poden originar? Perquè sempre va bé recordar que dins la comoditat de les nostres vides, hi ha perills amagats que ens poden causar malalties i desordres. És cert que estam acostumats des de fa dècades a tots aquests productes però no va malament si recordem alguns dels perills que poden suposar.

No només cal pensar en la finalitat del producte químic i els avantatges que té el seu ús. També hem de pensar en els perills que ens pot suposar i els perills que pot causar al medi on vivim. Pràcticament tots aquests productes són contaminants i d'una manera o altra, van a parar a la natura.

Per això i molt més, com solem dir a Mallorca, “vius i ungles”! Alerta amb els productes químics! Però no deixeu de banda els aliments! Que tampoc hem d'abusar i el Nadal convida!!

*Guarderia Sant Afons,
al carrer de La Llana.*

Anys 1982

*Nines de les escoles
de Felanitx al
Monestir de Lluc*

Anys 1936

Beneïdes de Sant Antoni

Anys 1955

Nines de costura.

Segle XIX

*Escola de les
Monges Trinitaries.
La mestra Margalida
Esteva.*

Any 1988

*Excursió a Cala Falçó
dels ab.lots de
l'Acció Catòlica..*

Any 1960

Festival de Nadal 2017

Infantil

Tercer: El dimoni escuat	<i>Cançó tradicional</i>
Quart i cinquè: Una estrella	<i>Marifé Ibáñez</i>
Sisè: Bon Nadal!	

Primària

Primer: El ninot de neu	<i>Joss Wuytack. Traducció Montse Mateu</i>
Segon: Somniem tots junts	<i>Camp d'aprenentatge Pau Casals</i>
Tercer: Llença't al Nadal	<i>Lax'n'Busto. Lletra: Julen Gerrikabeitia</i>
Quart: Cap cim és prou alt	<i>Marvin Gaye i Tammi Terrell</i>
Cinquè: Nadal siguis on siguis	<i>Avicii i Conrad Sewell. Lletra: Toni Duarte</i>
Sisè: Quan somrius	<i>Josep Thió</i>

Secundària

Primer: Estimo el Nadal	<i>Antoni Tolmos</i>
Segon: Marxa Radetzky	<i>J. Strauss</i>
Tercer: És Nadal	<i>Adaptació Let it be. The Beatles</i>
Quart: És un desig	<i>Josep Thió</i>
Adeste Fideles	<i>John Francis Wade i John Reading</i>
Mestres: Escolta-ho en el vent	<i>Adapt. Blowin' in the wind. Bob Dylan</i>

